novice

Leto VII. - št. 5 KOČEVJE 27. januarja 1962 Cena 20 din

Delegati kočevske občine pred VII. kongresom LMS

Obdobje med VI. in VII. kongresom LMS, za katerega je značilen hiter in uspešen razvoj delavskega in družbenega upravljanja, lahko označimo kot obdobje prilagajanja Ljudske mladine spremenjenim družbenim razmeram. To prilagajanje ni bilo vedno in povsod enakomerno. Vsa vodstva se niso z enako odgovornostjo lotila teh nalog, zato so marsikje le s težavo prodirala nova spoznanja, pogledi in rešitve... (iz poročila CK LMS)

Želel bi povdariti, da kongres, ki se bo začel 26. januarja v Kranju, ne bo imel svoj začetek šele ta dan, temveč se je kongres začel s prvo letno konferenco aktiva LMS, svoj vrh pa bo dosegel 26. in 27. januarja v Kranju... (iz razprave sekretarja OK LMS Ljubljana Ivana Šteblaja na letni konferenci ObK LMS Kočevje.)

V petek, 26. januarja se je začel v Kranju VII. kongres Ljudske mladine Slovenije. Iz naše občine so na kongresu trije delegati, izvoljeni na občinski konferenci LMS 18. novembra lanskega leta. Ob tej priložnosti smo jih naprosili, da nam nekaj povedo o delu kočevske mladine, o njenih uspehih, neuspehih in problemih, na katere so naleteli pri svojem delu.

Milan Rus

predsednik občinskega komiteja LMS Kočevje

Že predno smo mu postavili vprašanje, nam je tov. Rus povedal naslednje:

Na področju naše občine deluje 38 mladinskih aktivov, v katere je vključeno 1360 mladih ljudi. Najbolj številni so delavski aktivi, po število jih je 16, sledijo vaški — 14 in šolski — 7. Na gimnaziji deluje tudi Srednješolski komite, dočim je bil tovarniški komite na Rudniku v lanskem letu razpuščen.

Ali so v vrste mladinske organizacije vključeni vsi mladinci naše občine?

Ne. Mnogo je še neorganizirane in potrebno bo še veliko truda, da organiziramo vso mladino naše občine. Vzroki za to so objektivni, predvsem pa oddaljenost nekaterih krajev od centra in slabe prometne zveze ter nezainteresiranost posameznih mladih ljudi.

Posebno velik napredek pri delu mladinske organizacije v naši občini se čuti šele dve leti. Zakaj to?

Naš občinski komite je šele pred dvema letoma začel s plodnejšim in intenzivnejšim delom. Pred tem se naša organizacija ni čutila v podjetjih, na šoli ali pa na vasi. Vzrok temu je bil predvsem ta, da mladinski funkcionarji in mladina niso našli ustreznih oblik dela, niso se prilagodili novostim, ki so se iz dneva v dan porajale v našem vsakdanjem življenju.

Ali bi nam našteli nekaj večjih uspehov?

V zadnjih dveh letih smo veliko delali, dosegali uspehe in neuspehe in težko bi bilo našteti vsaj najvažnejše uspehe. Začeli smo z razširitvijo naše organizacije in s poživitvijo dela v vseh aktivih LMS na področju naše občine, z izobraževanjem mladih funkcionarjev, z delovnimi akcijami, športnimi tekmovanji, zborovanji, izleti, z javnimi mladinskimi oddajami, družbeno zabavnim življenjem itd. Uspehi našega dela se poznajo in tudi bralci Novic so redno obveščeni o vseh naših večjih akcijah.

Ali bi nam povedali še nekaj o problemih, na katere ste naleteli pri svojem delu?

Največkrat smo pri našem delu naleteli na nerazumevanje starejših, kar je vsekakor oviralo in zadrževalo naše delo. Zviška so gledali na početje mladine, kajti smatrali so, da nalog, ki smo si jih postavili ne moremo reševati, ker za to nismo sposobni. Upamo, da smo s svojim delom in uspehi pokazali vsem, da smo zmožni opravljati vse naloge, ki jih pred nas postavlja naša družba in Zveza komunistov na čelu s tovarišem Titom. V naših vrstah smo se borili predvsem s problemom kadra, kajti razmeroma kratko obdobje članstva v naši organizaciji nam ne nudi možnosti, da bi si za dalj časa vzgojili nujno potreben kader.

In kaj si obetate od kongresa?

Smatram, da bo ta kongres eden izmed najbolj uspelih kongresov mladine, saj že same priprave, ki tečejo od začetka lanskega leta kažejo na to, da bo po tem kongresu LMS dobila še večjo vlogo in jasneje začrtane naloge, kot pa jih je imela v obdobju med VI. in VII. kongresom.

Ali nameravate diskutirati na kongresu in po katerem vprašanju?

Na kongresu želim diskutirati o delovnih akcijah, obenem pa nameravam kongresu predlagati, da bi za gradnjo ceste Ljubljana—Kočevje ustanovili republiško delovno akcijo. O tem vprašanju je govorila tudi naša občinska konferenca LMS.

Zvone Žagar

član sekretariata ObK LMS in član Obč. komiteja ZK Kočevje

Tov. predsednik nam je povedal, da ste se v vaših vrstah borili predvsem s problemom kadra. Zanima nas, kakšna je bila vaša kadrovska politika?

K temu vprašanju spada poleg kadrovanja v razna vodstva LM in politične šole tudi sistem izobraževanja mladih, da bi lahko prevzemali funkcije v LM, v raznih drugih družbeno političnih organizacijah in raznih organih družbenega in delavskega upravljanja. Vzgoji kadrov je bila v minulih letih posvečena vsa skrb. O tem pričajo seminarji, politične šole in razne druge oblike dela LMS za idejno vzgojo naše mladine. Prizadevanje, da bi se v vodstva aktivov izvolili res najboljši člani LMS, je dalo lepe rezultate, saj so sekretariati aktivov mnogo bolj zainteresirani za družbeno delo kot v lanskem letu.

Kakšno pa je bilo kadrovanje v Občinski komite LMS in mladinsko politično šolo?

V občinski komite je bilo na zadnji letni konferenci izvoljenih 25 članov, od katerega je 7 dijakov, 14 delavcev in 4 predstavniki kmečke mladine. Kadrovanju v MPŠ se je sicer posvetilo precej pozornosti, vendar se opaža, da bo potrebno v bodoče še bolj načrtno usmerjati vodstva aktivov pri njihovem delu.

Kaj mislite o zabavnem življenju mladih v naši komuni?

Zabavno življenje je v naši komuni zelo slabo razvito. Če izvzamemo TVD Partizan, Zvezo tabornikov in Počitniško zvezo, ki si same prizadevajo za čim uspešnejše delo, pravilno organiziranega zabavnega življenja pravzaprav nimamo. O tem smo mnogo razpravljali na letnih sestankih aktivov in na občinski konferenci LMS. Mladina v Fari in Koprivniku, Predgradu in Strugah ter še nekje drugje obiskuje klube in v njih spremlja televizijski program, ali pa se izživlja na razne druge načine. Mladina v Kočevju pa zahaja v kavarno in ob polnih čašah navadno tudi spremlja televizijski program, obiskuje pa tudi kinopredstave in druge prireditve. Mladinski ples je bil sicer organiziran po napotkih CK LMS in plesne zveze Slovenije, vendar je bil zaradi izgredov na silvestrovanju ukinjen. Mislim, da bo z dograditvijo športnega doma ta problem vsaj delno rešen. Na kongresu bomo lahko ugotovili le to, da na področju kulturnega izživljanja mladine in na področju mladinskih plesov mnogo zaostajamo za drugimi občinami.

Kako pa so kaj zaživeli klubi mladih proizvajalcev v naši komuni?

Klubi mladih proizvajalcev v naši komuni niso zaživeli, več uspeha pa pričakujemo od proizvodnih konferenc, ki so pravzaprav ena najbolj učinkovitih oblik vzgoje mladih delavcev. Po vprašanju izobraževanja delavske mladine nameravam diskutirati tudi na kongresu, vendar o tem pozneje, ko se vrnem.

Jovo Marič

član sekretariata ObK LMS Kočevje

Kakšna je po vašem mnenju glavna naloga Ljudske mladine?

Mislim, da je danes ena glavnih nalog Ljudske mladine, da skupaj z ostalimi družbeno političnimi organizacijami pomaga mladim ljudem, da pravilno gledajo na razvoj naše socialistične družbe in razumejo našo politiko.

Kaj smatrate o idejno vzgojnem delu mladine v naši komuni?

Idejno vzgojno delo mladih v naši komuni je dalo v preteklem letu veliko uspeha. Uspele oblike idejno vzgojnega dela, ki smo jih organizirali, kakor so to seminar za vodstva aktivov,

politična šola, razna predavanja itd. govore, da se mladina zanima za politiko in za širjenje obzorja na tem področju in da je včasih naša krivda, če mladine ne znamo pritegniti k temu delu s privlačnimi oblikami. O vprašanju idejno vzgojnega dela v komuni in v aktivih nameravam diskutirati tudi na kongresu.

In kaj mislite o zaključku kongresa?

Glede na hiter in dinamičen razvoj socialistične družbe pri nas smatram, da bo kongres prinesel smernice za nadaljnjo izgradnjo Ljudske mladine, ki pa bo le dopolnilo nalogam, ki jih je mladini zadal kongres ZK in SZDL.

Na seji občinskega komiteja LMS Kočevje

Ponosno v vetru nam vihra zastava

Konference SZDL naj bi postale ljudska tribuna

Zadnja konferenca SZDL v Ribnici, ki je bila 19. januarja, je bila zelo živa, saj je bila odraz ribniških občanov. Sami člani so zelo prepričljivo večkrat opozorili na dejstvo, da se ne sklepa mimo volivcev.

Na konferenci so obravnavali različne probleme, ki težijo ribniško komuno in aktivnost občanov v družbenem življenju, ter vlogo KO — SZDL v tem delu. Ugotovili so, da je moral vse probleme reševati Obč. odbor SZDL, ker krajevni odbor ni znal najti prave vsebine dela.

Krajevna organizacija v Ribnici je imela 5 sekcij, ki pa niso zaživele, zato je odbor napravil v sekcijah nekaj sprememb, da bo delo zaživelo in bodo občani imeli možnost, vplivati na delo v sekcijah.

Potrošniški sveti še niso našli pravega dela. Razpravljali so tudi o delu stanovanjske skupnosti, društvih, šolstvu in njegovem finansiranju. Z ustanovitvijo Muzeja je Ribnica dobila novo kulturno ustanovo. Zdravstvo je doseglo lep napredek. Pri gradnji stanovanj se je lansko leto premalo napravilo, ker so bila sredstva stanovanjskega sklada premajhna.

Dvakrat na leto se sklicujejo zbori volivcev, katerim je pa ObLO posvetil premalo pozornosti. Sklicoval jih je brez sodelovanja družbenih organizacij in celo brez SZDL. Ker ni bilo povezave, ne moremo govoriti o uspehih na zborih volilcev. Sklepi so se sprejemali, nikoli pa se ni zgodilo, da bi se na naslednjem zboru volilcev poročalo, kako so se sklepi izvajali. Pomanjkljivost ObLO je bila v tem, da volivcev o delu ni obveščal. Volivci niso vedeli za člane v raznih odborih in se niso vedeli kam obračati za različna gospodarska vprašanja. Iz tega je razvidno, da obveščanje občanov ni b lo sistematično in organizirano.

SZDL bi morala imeti dobro organizirano informativno službo. V zadnjih letih so se po vsej republiki uveljavila razna tovarniška in komunalna glasila, zato smo tudi pri nas začeli izdajati Rešeto, ki bi bil lahko dober obveščevalec, če bi ga znali uspešno izrabiti. Vse organizacije, ne samo SZDL so posvetile v lanskem letu premalo pozornosti vsebini in urejanju lista. Izšle so tri številke, ki niso bile najbolje sprejete, ker vsebinsko list ni bil dober zato, ker ni imel sodelavcev. Nujno bi bilo, da bi SZDL ustanovila pri KO sekcije za informacije. Nologa teh sekcij bi bila, da bi zbirale gradivo za Rešeto, ki naj bi se izdajalo kot samostojno, ali kot priloga Novic. O tem bo sklepal še Obč. odbor SZDL, ko dobi odgovor od uredništva Novic.

Kot na mnogih sestankih, se je razpravljalo tudi na tem o ustanovitvi otroškega varstva, ki postaja iz dneva v dan bolj važno. Nujno je, da se resolucija o nalogah komune, stanovanjske skupnosti, otroškega varstva uveljavi tudi pri nas.

Na zadnji konferenci se je zbralo lepo število občanov. Med njimi pripadniki JLA, gospodinje. upokojenci, delavci, uslužbenci in učitelji. Pazljiv opazovalec pa ni opazil mnogo vidnih strokovnjakov, ki so v gospodarstvu in ostalem družbenem življenju odgovorni za vrsto raznih nalog, s katerimi se dnevno srečujemo. Ni bilo tudi proizvajalcev in delavcev javnih služb, ki bi se morali seznaniti s problemi SZDL in tolmačiti občanom razna nejasna vprašanja. ter tako preprečiti negodovanje in slabo voljo.

Konferenca v Ribnici je bila ena od najboljših v zadnjem času. Dokazala je, da lahko služi kot javna tribuna, kjer bi se razpravljala vsa aktualna vprašanja v našem kraju in družbi sploh.

Pred konferencami ZB

Plenum Občinskega odbora Zveze borcev NOV Ribnica, ki je bil 21. januarja, je razpravljal predvsem o pripravah na občne zbore krajevnih organizacij ZB NOV in organizacijskih vprašanjih. Plenumu so prisostvovali tudi predstavniki krajevne organizacije Zveze borcev iz Loškega potoka. Udeležba in razprava sta pokazali, da je organizacija Zveze borcev zelo delavna.

Plenum je po daljši razpravi sprejel sklep, da se manjše krajevne organizacije ZB pridružijo večjim. Po končanih občnih zborih, ti bodo končani do 28. februarja, bodo v občini delovale samo štiri krajevne organizacije ZB in sicer: krajevna organizacija Ribnica, Sodražica, Loški potok in Dolenja vas. Na občne zbore se bodo temeljito pripravili; analizirali bodo dosedanje delo in sprejeli napotke za bodoče.

Na plenumu je bilo predlagano, da bi bilo v bodoče delo organizacij Zveze borcev; Združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev ter vojaških vojnih invalidov koordinirano. Za delo teh organizacij bi bil potreben v Ribnici prostor, kjer bi dobili člani pojasnila na gotova vprašanja.

V juliju letos bo predvidoma v Sodražici festival, podoben kot je bil lani v Ribnici, 4. julija bo predvidoma izročen svojemu namenu nov zdravstveni dom, na katerem bo vzidana plošča z imeni padlih borcev iz Sodražke doline. V zvezi z zbiranjem podatkov o padlih borcih in drugem bo prineslo organizaciji ZB Sodražica veliko dela. Zato bodo imenovali posebne komisije.

V Loškem potoku so imeli v načrtu postaviti spomenik v počastitev padlim borcem. Ker pa bi to terjalo preveč denarja, se bodo verjetno odločili za drugo: na zdravstvenem domu bodo odkrili spominsko ploščo z napisi padlih borcev iz Loškega potoka. Tako bi se najlepše oddolžili spominu padlih junakov.

V razpravi so se dotaknili tudi drugih vprašanj: tako na primer o odhodu delovne sile v Zahodno Nemčijo in negativnih pojavih, ki jih povzroča ta pojav, zdravljenju bivših borcev, pisanju zgodovinskih dogodkov in kronih iz NOB in drugem. Plenum je prinesel pomembne zaključke za bodoče delo.

-r-

Plodno delo DU Kočevje

Delavska univerza v Kočevju je svojo dejavnost izobraževanja delovnih ljudi razvila zelo široko. V njenem sestavu je organiziranih pet oddelkov, ki delajo po skupnem programu, ki ga je sestavil upravni odbor po predlogih gospodarskih in družbenih organizacij. Kako bistveno je važno izobraževanje naših proizvajalcev v dobi poglabljanja naše samouprave delavskega in družbenega upravljanja, ni potrebno poudarjati. Delavska univerza nam s svojim delom to dovolj jasno potrjuje. Poglejmo, kako je razvila svojo dejavnost.

Ideološko politični oddelek je organiziral večerno politično šolo, ki se je pričela 1. decembra 1961. Pouk je dvakrat na teden po tri ure; trajal bo pa do konca februarja. V šolo je vpisanih 25 slušateljev, ki pouk redno obiskujejo. Šolo vodi šolski odbor in upravnik.

Mladinska večerna politična šola je pričela s poukom 20. novembra, v njej je 30 slušateljev. Pouk je dvakrat na teden po tri ure. Šolo vodi občinski komite LMS.

DRUŽBENO EKONOMSKI ODDELEK

je organiziral predavanja in seminarje o delitvi čistega in osebnega dohodka, ki so se ga udeležili računovodje in drugi delavci gospodarskih organizacij, po številu 19. Seminar je vodil Miro Klemenčič, trajal je en dan. Predavanje o tem vprašanju je bilo organizirano tudi za aktiv LMS na Trgoprometu. Za politični aktiv ObLO Kočevje je bilo organizirano predavanje o novem gospodarskem sistemu FLRJ.

Prav bi bilo, da bi se o teh vprašanjih organizirala predavanja še po ostalih naših gospodarskih organizacijah. Ta predavanja bo potrebno čimbolj razširiti po številu, program pa dopolniti z družbeno ekonomsko vsebino.

POLJUDNO ZNANSTVENA PREDAVANJA

so v Kočevju redna in povečini dobro obiskana. Res so tudi primeri, da je udeležba zelo slaba, kot je bil primer pri nekaj predavanjih. V Kočevju in po ostalih šolah v občini so bila organizirana predavanja o doživljajih v NOB. Predavali so borci NOB. Predavanja so organizirana tudi po ostalih krajih v občini. Na vasi je bilo organiziranih največ predavanj o zdravstvu, potopisju, zunanji politiki, novi ustavi itd.

STROKOVNI ODDELEK

V srednji ekonomski šoli je 41 slušateljev, ki so opravili tudi sprejemni izpit za to šolo. Učni uspeh je dober. V srednji tehniški šoli je 35 slušateljev. Pouk na tej šoli je petkrat na teden. Administativno šolo obiskuje 17 slušateljic, pouk je štirikrat na teden.

Poleg tega je DU organizirala tudi tečaje za prekvalifikacijo delavcev, in to za tesarje in kovinarje v 4 oddelkih. Splošni del pouka obiskujejo tudi delavci kemične stroke, strokovni del pa se jim nudi v posebnem tečaju.

Strokovne tečaje so organizirali tudi za delavce lesne stroke KGP, na katerih bodo delavci pridobili splošno in strokovno znanje.

Pripravljalni oddelek vajeniške šole je uspešno končalo 14 kandidatov, III. letnik 27 kandidatov, v drugem letniku pa pouk še traja.

Razpisan je tudi vpis v nadaljevalni in višji knjigovodski tečaj. Prijavljenci so izrazili željo, da bi s poukom pričeli meseca februarja, ko bodo zaključene letne bilance v gospodarskih organizacijah.

SPLOŠNO IZOBRAŽEVALNI ODDELEK

Večerno osemletno šolo obiskuje 20 slušateljev. Pouk je štirikrat tedensko po 4 ure. Večerno gimnazijo obiskuje 6 slušateljev. Iz kemije in zemljepisa so že opravili zaključne izpite. Pouk traja po 9 ur na teden. V januarju se je začel tečaj angleškega jezika. V februarju se bo začel tečaj za polkvalificirane delavce kovinske in gradbene stroke.

Iz navedenega je razvidno, da je med našimi delovnimi ljudmi želja po izobrazbi dovolj velika, delovnim kolektivom pa je potrebno, da vse to še bolj razvijejo, ker izobražen proizvajalec bo tudi več proizvajal.

Pripominjamo še to, da bi bilo prav, če bi se strokovni pouk dopolnil še z družbeno ekonomsko vsebino, kar naj delovni kolektivi in upravni odbor DU rešijo v prihodnosti.

6. februarja se bo pričel tečaj nemškega jezika I. stopnje.

Iz navedenega je razvidno, da je postala DU v Kočevju v resnici šola naših delovnih ljudi, na kateri si pridobivajo strokovno in splošno izobrazbo. Samo strokovne tečaje za prekvalifikacijo bo obiskovalo po letošnjem programu 288 delavcev raznih strok, poleg ostalih šol in tečajev.

Ekonomska srednja šola DU Kočevje

Slušatelji večerne politične šole v Kočevju

Uprava železnice je odobrila predlog članov SZDL

Na letni konferenci SZDL v Strugah, so člani predlagali, da bi zaprosili železniško upravo, da bi dijaški vlak, ki vozi dijake in ostale potnike iz Kočevja do Velikih Lašč, vozil do Dobrega polja. Ljudje iz Strug, ki imajo opravek v Kočevju, bi tako imeli v Struge zvezo z avtobusom. Do sedaj niso imeli s Kočevjem nobene prave zveze, ker je dijaški vlak sprejemal potnike samo do Velikih Lašč. To vlogo so tudi odposlali železniški upravi.

Uprava železnice je vlogo rešila in od 22. januarja dalje vozi dijaški vlak dijake in potnike iz Kočevja do Dobregapolja.

Letna konferenca SZDL

Dvorano družbenih organizacij v Kočevju so člani SZDL 18. januarja napolnili. V mestu je 2180 članov, od katerih je plačalo članarino 72 %. Nekateri se branijo plačati članarino, teh ni na sestanek. Podružnice krajevne organizacije v Kočevju so bile v preteklem letu za delo pasivne.

Iz poročila predsednika in razprave smo povzeli le nekaj vprašanj, ki obstajajo v organizaciji SZDL mesta.

Za tako veliko število članov, krajevna organizacija nujno potrebuje prostore za delo. Odbor je za to zaprosil. Bili so že nekako dodeljeni, pa so se dali potem drugemu. Imeli so namen, da bi uredili klubske prostore, pa ni bilo uspeha. Ustanovljene so bile tri sekcije, ki pa niso zaživele.

Občinski odbor SZDL je prevzel naloge, ki bi jih moral reševati KO SZDL. V delo krajevne organizacije in bodočemu odboru naj se bolj zaupa.

Pojasnilo uredništva: (Po informacijah, ki smo jih dobili, je naloge moral prevzeti občinski odbor SZDL, ker krajevna organizacija in njen odbor ni pokazal aktivnosti.)

Po mestu je potrebno urediti ceste, vodovod, kanalizacijo, promet, parkirne prostore in še vrsto drugih vprašanj je potrebno rešiti, za katere naj se zanima SZDL v mestu. Obstaja vprašanje gradnje doma telesne kulture in zdravstvenega doma, kakor tudi stanovanjskih naselij, ki se že gradijo.

V mestu so se že dosegli lepi uspehi v gradnji stanovanj in raznih drugih objektov. Obstaja pa še vedno veliko problemov, ki jih je potrebno rešiti.

V razpravi so zborovalci omenili, da se je kritiziral samo Občinski odbor SZDL, v poročilu pa ni bilo samokritike. Člani naj delajo na tistem območju, kjer stanujejo. O delu stanovanjske skupnosti in hišnih svetov. Za delo podružnic po posameznih terenih je potrebno poiskati nove oblike, kakor tudi za delo sekcij, ki se v dosedanji obliki niso izkazale.

Nova ustava bo prinesla nove oblike dela tudi za zbore volivcev, katere bodo vodile sekcije SZDL. Zadružna gradnja se v Kočevju tudi ni razvila, čeprav so zato dani pogoji. Na Reški cesti je v jutranjih urah velik promet, kolesarji pa vozijo brez luči, zato so v nevarnosti pešci, da jih ne podrejo kolesarji. Vodno vprašanje je v mestu še vedno problem in bo vse dotlej, dokler ne bodo zgrajeni rezervarji nad Podgorsko ulico, ki so v gradnji in na Obrhu, poleg čistilnih naprav, ki se morajo še urediti.

Tudi o zobozdravstveni in zdravstveni službi se je govorilo. Ljudje razumejo vse težave te službe in pomanjkanja kadra, vendar so bili podani predlogi, da bi se to izboljšalo. O tem so pisale Novice in celo Pavliha. Zdravstveni delavci so mnenja, da to ni objektivno in da avtorji takega pisanja razmer ne poznajo, kakor tudi ne težkih pogojev s kadrom, ki ga primanjkuje.

Na koncu razprave so izvolili še nov odbor, za katerega so člani SZDL mnenja, da bo bolj aktivno delal, kot dosedanji.

Za ponesrečence v Dalmaciji nad milijon din

Akcija za pomoč od potresa prizadetemu prebivalstvu je dobro uspela

V vednost občanom občine Kočevje nam je poslal občinski odbor RK v Kočevju, ki tehnično vodi akcijo — naslednje podatke:

Sindikalne organizacije so od 18. do 24. jan. zbrale 391.965 din od posameznikov. Pomladki in osnovne organizacije RK so zbrale v posameznih krajih. Livold — 26.200, Stara cerkev — 33.257, sam pomladek šole M. B. Kočevje — 41.500, šole J. Š. in gimnazija 58.904 din. Sindikalna organizacija SGP Zidar 64.300, Hotel Pugled 50.000, sindikalna organizacija Pugleda 5.000, Vodovodna skupnost 20.000, Elektro Kočevje 200.000, Rudnik 100.000, Tekstilana je dala v materialu vrednost 144.000, Ključavničarstvo v izdelkih 200.000 dinarjev.

Kolektivi in posamezniki so pokazali veliko pripravljenost za nudenje pomoči prizadetemu prebivalstvu, saj so mnogi prispevali kar po dvakrat v sindikalni organizaciji in pri podmladku RK. Delovni kolektiv Pekarne in slaščičarne se je obvezal ,da bo vsak član prispeval enodnevni dohodek.

Vsem, ki so prispevali to pomoč, se SZDL in RK občine Kočevje lepo zahvaljuje. Kolektive in osnovne organizacije RK pa prosimo, da sporočijo koliko prispevkov so poslali na naslove, ki so bili navedeni, sami.

Občinski odbor dalje sporoča vsem, ki zbirajo prispevke od posameznikov, da akcijo zaključijo in zbrana sredstva, kakor tudi nabiralne pole oddajo na občinski odbor RK.

O komunali in standardu

Poročilo Sveta za komunalne in gradbene zadeve ObLO Kočevja

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Do sedaj je cestno službo občinskih cest in vseh 6 cestarjev urejala ustanova »Komunala«, v bodoče pa predvidevamo za to novoustanovljeno komunalno občinsko podjetje. Sama občina v zadnjem obdobju ni gradila novih cest, temveč je iste samo vzdrževala. Na drugi strani vidimo, da se je pričelo z temeljito rekonstrukcijo in modernizacijo ceste II. reda Škofljica—Kočevje, ki bo v vsej relaciji dovršena do proslave 20. letnice zasedanja Kočevskega zbora v letu 1963. Z nadaljnjo rekonstrukcijo iste do Delnic in preložitvijo Colnarskega klanca pa bo vsekakor nadaljevati in tako odpreti vrata Kočevju v svet po sodobni cesti, dostojni za razvijajoči se motorni promet. Iz razlogov povezanosti naših krajev, še posebno pa razvoja turizma ob prepeli Kolpi in kolpski dolini, bo vsekakor potrebno in nujno zaključiti še cestna dela od vasi Laze do Fare, v dolžini nepolnih 20 km, za kar bo potrebno zainteresirati tako okraj, republiko in eventuelno naše gospodarske organizacije, sicer bo dosedanji denar za posamezne že načete sektorje, vržen v kraj.

Razmerje in promet nas silijo, da bo nujno in neodložljivo misliti ter izvesti rekonstrukcijo in delno asfaltirati nekatere mestne ulice, in sicer:

1. Od kolodvora, vseskozi po Kolodvorski in Ljubljanski ulici, do Trga svobode in 3. oktobra, tja do Reške ceste, z definitivno ureditvijo pločnikov, odstranitvijo kock in asfaltiranjem,

2. urediti in asfaltirati Prešernovo ulico do Doma Jožeta Šeška,

3. urediti in utrditi Rožno ulico,

4. urediti z rekonstrukcijo Podgorsko ulico, obenem s pločniki,

5. izdelati in urediti Bračičevo ulico in vezalno ulico med to in Rožno ulico,

6. Kljub temu, da je bila v letošnjem letu Tomšičeva ulica kot najtežja ulica obveznega obvoznega prometa preasfaltirana, kaže v svojem mehkem, najnižjem delu okoli ustanove »Komunala« zopet težke deformacije, ker dela niso bila temu primerno kvalitetna in bo misliti na temeljito utrditev, primerno težkemu prometu, ali pa pričeti z delom na novi trasi obvozne ceste, vsaj do priključka na Roško cesto,

7. od železniške postaje za potniški promet do tovorne postaje in naprej do nakladališč lesa in drv — je nujno utrditi to cesto vsaj s primernim kockanjem. Primorati bo ŽTP, da že enkrat in resno pristopi k tozadevni izgradnji te ceste, eventuelno s sodelovanjem KGP, sedaj tudi SGP »Zidarja«, podjetja »Snežnik« in mogoče še KZ, kot največjih porabnikov in koristnikov te ceste.

8. preurediti vsaj del ceste od Tomšičeve ulice, skozi železniški podvoz, pa vsaj do podjetja »Elektro«, v smeri proti Trati,

9. rešiti problem najnevarnejšega križišča Novomeške ceste z železniško progo, v bližini podjetja LIO. Cestni priključki na Ljubljansko cesto so tako ostri in nepregledni in še to v dvigu oziroma spustu, da se je zahvaliti le slučaju, da ni prišlo že do večje nesreče. Zadeva se z upravo železnic proučuje tako, da bi križišče rešili s cestnim nadvozom in malenkostno prestavitvijo Novomeške ceste v tem sektorju.

10. popraviti in urediti pločnike na Roški cesti proti Šalki vasi.

Vse to so perspektivni problemi naših cesta in potov, problemi, zvezani z velikimi finančnimi sredstvi in se bodo morali zato reševati v daljšem obdobju — so pa pravzaprav tako kritični v samem razvoju mesta, da že danes povzdigujejo svoj glas za takojšnjo rešitev, za kar se seveda tudi prizadevamo.

II. ELEKTRIFIKACIJA MESTA IN PODEŽELJA

Problem nadaljnje elektrifikacije preostalega našega podeželja je problem redke naseljenosti, členovitosti in prostranosti tega področja komune na eni strani, na drugi strani pa seveda dokajšnjih finančnih sredstev, ki bi bila zato potrebna. Pa niti ne samo to, vprašanje je rentabilnosti in enostavnega gospodarskega računa vlagati velika sredstva v gotove kraje in področja, kjer ni bodočnosti obstoja kmetij, kjer mladina odhaja od doma v obrt in industrijo in bodo gotove vasi tako in tako izumrle, ker ni možnosti dostojnega obstoja in življenja, niti ni možnosti kakih drugačnih rešitev propada teh krajev. Kljub težnjam po elektrifikaciji teh krajev bo slej ko prej potrebno z analizo in odločnim sklepom skleniti, do kje gremo in nič več.

Sicer se glede elektrifikacije Kočevja in ostale komune ne moremo pritoževati, saj smo kljub oddaljenosti elektro-energetskih virov in centrov, z napajalnimi elektrovodi še dokaj dobro povezani in dosedanja oskrba z električnim tokom primerna. Ne elektrificirani so pa še sledeči kraji naše občine, ki so bili v tozadevnem planu izgradnje že leta 1961:

1. **Področje Vas-Fara:**
   kraji Planina, Štajer in Tišendol 6,000.000 din gradbenih stroškov.
2. **Področje Banjaloke:**
   Friškovo, Draga, Podstene, Suhor in Motvoz 3,500.000 din Briga, Ajbelj in Puc 7,200.000 din in Spodnji log 2,500.000 dinarjev gradbenih stroškov, Potrebna sredstva so torej 19,200.000 din, za kar bi tudi podjetje »Elektro« prispevalo svoj delež 4,000.000 dinarjev. Po perspektivnem planu bi morala biti navedena področja elektrificirana že v letošnjem letu. Ker občina zato potrebnih sredstev 15 milijonov din ni imela niti izdaleka, je stvar ostala v načrtu in se bo plan pač moralo potisniti za leto-dve nazaj. Za naslednje leto 1962 se predvideva elektrificirati:
1. **Področje Trave:**
   Pungert in Črni potok — 1,700.000 din,
2. **Področje Papeži:**
   Žurge, Belica in Bezgarji — 2,800.000 din,
3. **Področje Osilnice:**
   Bezgovica, Čačiči, Padova, Malinišče, Ribjek, Ložec in Grintovec — 7,500.000 din

Potrebna sredstvo so 12,000.000 dinarjev, h katerim bi prispevalo podjetje »Elektro« iz svojih sredstev 3 milijone dinarjev. V nadaljnjem perspektivnem obdobju se predvideva elektrificirati še sledeča območja:

1. **Področje Kostela:**
   Poden, Sapnik, Lipovec, Selo, Zapuže in Žaga — 6,000.000 dinarjev,
2. **Področje Strug:**
   Čatež, Tisovec, Rapljevo — 5,000.000 din,
3. **Področje Poloma in Smuke** — 26,000.000 dinarjev.

(Nadaljevanje prihodnjič)

ŽIVLJENJE IN DELO

Šalka vas, Željne in Klinja vas so v neposredni bližini Kočevja

Napotili smo se po Roški cesti proti Šalki vasi. Šoferji pravijo, da je sedaj brzina vožnje po tej cesti omejena. Na njej je bilo že več težjih prometnih nesreč. Ljudje hodijo kar po cesti, ker so pločniki neurejeni. Prometa je vedno dovolj, Rudnik, Šalka vas, Željne in Rog, za vse to sprejema Roška cesta ljudi in motorna vozila. Na njej srečate rudarje, gozdne delavce, gradbince, trgovce, kmetijce, gospodinje, mladino in otroke, ki gredo v mesto ali pa iz mesta. Roška cesta je ena najbolj prometnih v Kočevju.

VAS, KI JE POSTALA PO VOJNI ŠF ENKRAT VEČJA

Začetek Šalke vasi je pri gostilni Rudar, konec pa pri Pečinah v Željnah. V območje Šalke vasi spada stara in nova, kakor tudi Šlajmar kolonija. Vas ima sedaj 129 hišnih številk, družin je pa veliko več. V vasi je 650 volivcev. 80 % dela sposobnih ljudi dela na Rudniku, ostali po ostalih gospodarskih organizacijah v Kočevju. Vsi so kot delovni ljudje vključeni aktivno v naše delo. Do leta 1941 so v Šalki vasi živeli sami kočevski Nemci, slovenskih družin je bilo zelo malo. Rudarji so stanovali pred vojno v kolonijah.

V zadnjih letih pred vojno so Nemci iz Šalke vasi vsako popoldne korakali v svojih črnih uniformah v Kočevje in delali propagando za nemški Reih.

Življenje Slovencev je bilo v tedanjem času težko, Nemci so jih stalno terorizirali. Sedaj je seveda drugače. Ženska, ki je še pred vojno stanovala v Šalki vasi je dejala, da se je življenje v vasi temeljito spremenilo. Pred vojno se bili rudarji lačni kruha, sedaj ga je dovolj povsod. Odnose med ljudmi preje ali pa sedaj sploh ni premerjati. Prej večni strah, sedaj pa svoboda in lepo življenje.

Hiše v Šalki vasi so v starem delu vasi še iste kot so bile pred vojno. Obnovljene so fasade, okolice hiš so tudi sedaj lepše urejene. V novem delu vasi, ki je zrastel po vojni proti Željnam, so hiše skoro vse nove. Škoda le, da so zgrajene brez pravega urbanističnega načrta. Hiše stoje ob cesti kot samorastniki, laik opazi, da tu niso imeli urbanisti veliko dela. Ljudje so si v povojnih letih, ko je bila velika stanovanjska stiska, na Rudniku pa toliko dela, reševali stanovanjsko vprašanje sami in si hiše zgradili. Če pomislimo, da je v predvojnih letih delalo na Rudniku okrog 200 rudarjev, v povojnih letih pa od 600—800, je potem razumljivo, da so si ljudje morali pomagati sami brez strokovnjakov.

PROBLEMI, KI ŠE TEŽIJO VAŠČANE

Ob koncu vojne je bila Šalka vas zelo zapuščena in zanemarjena. V povojnih letih se je kar dobro uredila. V začetku vasi stoji dom Svobode, ki je obnovljen. V njem je kino dvorana in eder za prireditve in klub.

Vaščane teži vprašanje vode. V gostilni Rudar smo naročili poleg pijače še kozarec vode. Prijazna natakarica je vzela kozarec in odprla pipo iz katere je bilo slišati samo fzzzz, fzzzz, fzzzz in nič več.

»Na žalost vam z vodo ne moremo postreči,« je dejala, »ker več ne teče.«

»Kdaj pa teče pri vas voda?« smo vprašali.

»Teče samo ob določenih urah od 6—7, od 10—11, od 13—15 in od 18—20 ure,« smo dobili odgovor.

Zato so ljudje mnenja, da je potrebno to vprašanje vode rešiti čimprej. Zgraditi je treba vodovod v Željne in s tem bo dobila vsa Šalka vas potrebno vodo. Seveda je to odvisno od dograditve rezervarjev nad Podgorsko ulico v Kočevju, s čemer se bo to vprašanje rešilo.

Cesta skozi Šalko vas tja do Željn je tudi zelo pereč problem za ljudi v teh krajih. Pozimi je vedno polno blata, poleti pa prahu, ker avtomobili vozijo drug za drugim iz Roga ali pa v Rog.

DELO ORGANIZACIJ V ŠALKI VASI

V Šalki vasi so bili ljudje mnenja, da organizacije delajo dobro. Tudi gasilci so aktivni, saj imajo v svojih vrstah 20 mladincev in 20 pionirjev, v Cvišlerjih pa dobro desetino. Mladinska organizacija dela za silo. Žene so aktivne tako v proizvodnji, ker je 40 % žensk zaposlenih, kakor tudi v ostalem delu. Za otroško ustanovo, ki je poleg gostilne Rudar, so mnenja, da ni na primernem kraju in bi jo bilo potrebno premestiti. Sedaj se pripravljajo že za praznik 8. marec.

Šalka vas — novi del vasi

Šalka vas — stari del vasi

MNENJE ODBORNIKA ObLO NA KRITIKO SZDL

Prišli smo v razgovor tudi s članom ObLO in ga vprašali, kaj bo povedal na kritiko, ki so jo iznesli člani SZDL o delu članov ObLO na Rudniku in v Šalki vasi. Odbornik je bil mnenja:

»Kritizirati delo člana ObLO je lahko, delo je pa težje. Ko smo sklicali zbore volivcev, je prišlo od 650 volivcev na zbor pet volivcev, na drugi pa šest, potem pa delaj če moreš. Odbornik nima nobenih sredstev in pomoči, da bi skliceval sestanke in zbore, kot jih ima SZDL, poleg tega je vsak odbornik tudi v službi, ki ga pri delu tudi ovira, da ne more napraviti tistega, kar bi morda lahko napravil. Kadar je eden ali drugi sestanek ga veže služba, da se tega ne more udeležiti.«

NEKATERI STARŠI POŠILJAJO SVOJE OTROKE ZVEČER V KLUB, SAMI PA GREDO NA ZABAVO

V domu Svobode v Šalki vasi je tudi klub s televizorjem. V njem je ob večerih polno majhnih otrok, ki nekaj časa gledajo televizijo, potem pa zaspijo in so v klubu tudi do 23. ure zvečer. Zgodi se, da starejši pošljejo otroke domov, ki pridejo nazaj in pravijo, da doma ni nikogar, ker so starši odšli v kino ali pa na zabavo. Ko se starši vrnejo domov pridejo iskat otroke. Tako postaja klub prisiljena otroška ustanova, ker otroke nekdo le mora paziti ob večerih. Člani kluba seveda s tem niso zadovoljni in pravijo, da bi se moralo to enkrat le urediti.

Tudi pri večernih kino predstavah je v prvih vrstah vse polno majhnih otrok, ki ob posameznih prizorih v filmu, dvignejo vik in krik, vsled česar je predstava zelo motena. Mnenja smo, da bodo ta problem poleg ostalih tudi rešili.

VAS POD VZNOŽJEM ROGA

V Željnah je 47 hišnih številk, družin je pa čez 50. Na koncu vasi stanujejo družine Hudorovič po svojih skromnih kočah, katerih je 9, in imajo kar precej otrok. Ko smo jih hoteli slikati, so se otroci skrili v kočo, iz katere jih ni bilo nič več nazaj. S starejšimi smo se nekaj časa pogovarjali. Starejši možak, ki je star 77 let, se nam je pritožil, da dobi premalo podpore in bolj težko živi. Kar je mladih, so kar zadovoljni, delajo po Rogu na cestah in zaslužijo od 15 do 30 tisoč dinarjev.

Ko smo vprašali mater, če hodijo otroci v šolo, smo dobili odgovor, da so še premajhni, čeprav so bili med njimi že tako veliki, da bi jim človek prisodil najmanj 10 let.

Vas Željne je bila pred vojno prava vas kočevskih Nemcev. Od starejših prebivalcev izpred vojnega časa je ostal samo Štolcar, vsi ostali pa so prišli v vojnem in povojnem času. V vasi so delovni ljudje, ki so zaposleni kot rudarji na Rudniku in ostalih gospodarskih organizacijah v Kočevju. V vasi je gostinski obrat, trgovina in šola, v kateri je 37 otrok in to samo v I. in II. razredu, ker otroci vseh višjih razredov obiskujejo šolo v Kočevju.

Ljudje izražajo željo, da bi se popravila cesta od Šalke vasi do Željn, kakor v Šalki vasi, ker je ta največji problem za njihovo vas. Poleg tega je tudi vprašanje elektrike, ki jo sicer imajo, tok pa je dovolj močan le za polovico vasi. Polovica vasi ima pa tako napetost toka, da ljudje ne vidijo pri luči ne čitati ne pisati, pa tudi radio jim nič ne koristi, ker ne more igrati. Pravijo, da je Elektro lani v decembru že pripeljal nov transformator in ga kmalu tudi odpeljal v Cvišljerje (hudomušnež je pripomnil, da h kravam, ki se bodo baje začele učiti brati).

DELO ORGANIZACIJ JE V ZASTOJU

Po vprašanju dela organizacij so bili eni mnenja, da delajo dobro, drugi, da ne. Vzrok je v tem, ker niso našli še pravega stika v delu s Šalko vasjo. Sestankov v Šalki vasi se ljudje ne udeležujejo, ker je le precej oddaljena od Željn. Ker so ljudje vsi zaposleni, gredo težko zvečer na sestanek v Šalko vas. V Željnah dela organizacija RK, ki je aktivna. Šolski odbor je tudi aktiven, za novoletno jelko so lepo uredili oder in sama prireditev je lepo uspela. To delo pa je slonelo na posameznikih, ki so žrtvovali veliko truda. Poleg tega bi radi uredili tudi otroško igrišče, pa je težko organizirati ljudi za delo, ker so stalno zaposleni.

Otrok je v vasi precejšnje število, za otroško ustanovo bi jih bilo skoro 50, če bi se organizirala. Ti otroci so v času, ko so starši na delu, doma sami.

Seveda so v Željnah tudi delovni ljudje, ki si želijo, da bi se preselili v Kočevje. Stanovanje imajo že obljubljeno, pravijo, da od strani organov delovnega kolektiva in upajo ,da se jim bo to kmalu izpolnilo.

PO CESTI DO KLINJE VASI SO VELIKE JAME

Čez polje od Željn do Klinje vasi vodi ozka cesta, na kateri so velike jame, ki so napolnjene z vodo, da izgledajo kot mala jezerca. V Klinji vasi pravijo, da se za cesto nihče ne zanima. Težko naložena vozila iz KU Mlaka prevažajo razni material, za popravilo pa ne skrbi nihče. Lansko leto so pripeljali nekaj kubikov gramoza, delavci so pa to samo poravnali po lepi cesti, ne da bi zasuli jame.

VAS, KI JE BILA ZBOMBARDIRANA 14 DNI PRED OSVOBODITVIJO

V Klinji vasi je bilo pred vojno 52 hišnih številk, sedaj jih je 19. Dobrih 14 dni pred koncem vojne so po pomoti vas bombardirala naša in zavezniška letala. Po vojni se je obnovila le delno. Pet družin je še izpred vojnega časa, vse ostale so se naselile po vojni. V eni hiši stanujejo po dve ali celo tri družine. Po stezi čez Trato je do Kočevja 4 km, čez Željne in Šalko vas pa še več. Otroci hodijo v šolo v mesto. Ljudje so zaposleni na Rudniku in LIO.

ŽENA IN SIN STA KAR ZADOVOLJNA

Razgovarjali smo z družino, ki je prišla v Klinjo vas pred nekaj leti nekje iz Dolenjskih hribov okrog Št. Janža. Vprašali smo ženo, kako je zadovoljna družina v Klinji vasi in smo dobili odgovor:

»Kar dobro, sedaj ni treba prenašati več težkih košev.« Krepak mlad fant pa je dejal. »Sedaj se pojdem učit, ker sem šolo že končal.«

Mož dela na Rudniku in družina je kar zadovoljna. Takih družin je po vaseh okrog Kočevja kar veliko. Tu na Kočevskem so našle svoj drugi dom, delajo z veseljem v naši skupnosti, želijo pa, da si življenje izboljšajo po enem in drugem vprašanju.

SESTANKOV NA VASI NI, KER NE VIDIJO NAPISATI SKLEPOV

Na vprašanje, kako rešujejo svoje probleme na sestankih, smo dobili odgovor, da je bil sestanek enkrat v jeseni, potem pa nič več. Ker imajo tako slabo luč kot v Željnah, ne vidijo napisati še sklepov, ki jih sprejemajo. Sklepi potem ostanejo nerešeni. Glede luči pravijo v Klinji vasi, je bilo za gotovo obljubljeno, da bo zasvetila 29. novembra lanskega leta, pa ni še sedaj nič.

Na zborih volivcev je bilo tudi rečeno, da bodo k delu ureditve elektrike takoj pristopili, ko bo to dopuščalo vreme. Vreme je letos kar dobro, da se lahko opravljajo zunanja dela. Ljudje pričakujejo, da bo Elektro to vprašanje enkrat le rešil.

Ko smo končali z našim obiskom, smo se od ljudi poslovili z željo, da bi njihovi predlogi čimprej zaživeli.

Željne pod vznožjem Roga

Utrinki s konference SZDL Videm-Dobrepolje

V nedeljo, 14. t. m. je bila v kinodvorani na Vidmu konferenca SZDL. Obisk skromen, saj se je od 566 članov udeležilo komaj okoli 50 članov.

Iz poročila, katerega je podal predsednik organizacije in katero se je v pretežni večini nanašalo na gospodarski razvoj kraja je razvidno marsikaj in kar je bilo kasneje obravnavano v diskusiji.

Kmetijstvo in njegovi problemi

Iz poročila je razvidno, da je KZ Videm v preteklem letu dosegla 180 milijonov prometa, v letošnjem letu pa je postavljen plan 200 milijonov. Nadalje je razvidno, da je stagniral odkup plemenske in klavne živine. Kooperacija je dosežena 95%. Poseben poudarek je bil dan zadružnemu posestvu. V zadružnem hlevu se nahaja sedaj 70 glav živine, do konca letošnjega leta pa se mora to število povzpeti na 120 glav. Da bi posestvo zmoglo takšno število živine je nujno pristopiti k arondaciji zemljišč katerih postopek je že v teku. Na ta način bo posestvo dobilo 50 ha zemljišč v enem kompleksu. Nastajajo pa težave s strani privatnikov, ki na noben način nočejo zamenjati te zemlje ali pa jo odstopiti pod kakšnimi drugimi pogoji. Vendar bo moralo posestvo zaživeti in se širiti, kar pa ne bo odvisno samo od tega kompleksa zemljišč, ampak tudi od ljudi, ki bodo vodili odnosno delali na tem posestvu. V diskusiji je bilo izrečenih tudi nekaj kritik na račun poslovanja KZ, tako zaradi prevelikih zaslužkov zadruge pri odkupih; češ da je privatnik s tem prikrajšan, dalje da ima zadruga preveč uslužbencev, nekdo pa je celo primerjal zadrugo z graščino in kmeta s tlačanom. Mislim pa, da je ta primerjava neokusna. Zadruga mora od nečesa živeti. Po drugi strani pa če pogledamo, je zadruga na Vidmu iz dneva v dan pomembnejša ustanova za kmečkega proizvajalca, saj edino le preko nje lahko proda svoje proizvode. Če pa so kakšne nepravilnosti naj le-te odpravijo pristojni sveti pri KZ, v katerih so zastopani tudi privatni proizvajalci.

Industrija se kar dobro razvija

V dobrepoljski dolini obstajajo tri podjetja, od katerih je najmlajši obrat »Iskre« v Predstrugah. Podjetje je bilo ustanovljeno 10. 2. 1960 z 10 delavci. Danes je v podjetju zaposlenih že 75 ljudi. Bruto proizvodnja pa se je dvignila od 95 milijonov na 210 milijonov v lanskem letu. Po družbenem planu je predvideno, da se do leta 1965 proizvodnja dvigne na preko milijardo dinarjev.

Družbeno in politično delo je v tem podjetju izredno razgibano saj podjetje zaposluje v pretežni večini mlado delovno silo.

Podpetje »Stolarna« je v lanskem letu prekoračila plan proizvodnje, v letošnjem letu pa se mora proizvodnja zaradi novih gospodarskih predpisov zvišati za nadaljnjih 20 milijonov din in mora torej znašati 82 milijonov din, če bo podjetje hotelo zadostiti vsem svojim potrebam. Podjetje si je v preteklem letu precej povečalo svoj strojni park, v letošnjem letu pa mora sanirati žago in ako bo ostalo še kaj sredstev na razpolago, urediti ogrevanje obratnih prostorov. Problemov dovolj, edino s prodajo nimajo težav, saj bi lahko svoje izdelke prodali še v večjih količinah.

Od tretjega podjetja »Apnenica «na konferenci ni bilo podano poročilo. To podjetje je nekako zaprto, od njega se ne more dobiti nobenih podatkov. menda so poslovna tajna, tudi ni nikakega odziva na skupne seje SZDL. V preteklem letu je to podjetje odklonilo tudi vse podpore, za katere so jo prosile razne organizacije in društva. Mislimo, da tak odnos podjetja do krajevnih potreb ni pravilen, vsak nadaljni komentar pa odveč.

Gostinstvo in turizem je slabo

Gostinstvo je na zelo slabi ravni. Edino podjetje »Gostišče« ni urejeno v sodobnem smislu. Prostori so premajhni, postrežba počasna, del prostorov pa se v zimskem času sploh ne ogreva, baje iz razloga, da za to ni sredstev. Takšno gostišče tudi ne more dobro vplivati na razvoj turizma v kraju samem. Na račun gostinstva je bilo izrečenih dosti kritičnih pripomb, nujno bi bilo za odpravo takšnega stanja odpreti vsaj še en bufet na Vidmu ali pa prodajalno brezalkoholnih pijač.

Šolstvo in prosveta imata tudi probleme

Šola na Vidmu — je popolna osemletka — ima v tem šolskem letu 240 učencev. Na šoli deluje, odnosno poučuje 10 učiteljev. Delo teh prosvetnih delavcev je izredno težavno, prvič ker jih je premalo za tak obseg šole, drugič ni rešeno stanovanjsko vprašanje za večje število učiteljev in pa ker sama zgradba šole ne odgovarja več svojim potrebam. Staro šolsko poslopje je tudi v dokaj žalostnem stanju, ni pa nobenih finančnih sredstev za vsaj najnujnejša popravila. V petletnem planu je sicer predvideno zidanje nove šole in pa stanovanj za učiteljstvo ,vprašanje pa je, kdaj se bo to izvršilo.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Utrinki s konference SZDL Videm - Dobrepolje

(Nadaljevanje s 3. strani)

Trgovina v Dobrepolju

V kraju sta dve trgovini, obe pa pod upravo podjetja »Tabor« iz Grosuplja. To podjetje adaptira trenutno nov lokal v zadružni zgradbi, ki bo gotov, odnosno odprt 1. maja letos. Na ta način bo Videm dobil res lep lokal s sodobno opremo in bo vsaj vprašanje trgovine rešeno za nekaj časa. Nekateri so sicer predlagali, da bi morala biti na Vidmu vsaj še ena trgovina zaradi konkurence, vendar je pod sedanjimi pogoji to nemogoče, saj prvič ni zato primernih prostorov, drugič pa še manj finančnih sredstev za izgradnjo trgovskega lokala. Poleg trgovine obstaja na Vidmu še mesarija in pekarna. Mesarija je vedno dobro založena z mesom, dočim ne moremo to trditi za pekarijo, tako da ostaneš dostikrat brez kruha če si ga ne preskrbiš ob pravem času. Torej preskrba s kruhom je slaba.

Zdravstvena služba ni urejena

Kljub temu, da ima kraj zdravstveno in zobozdravstveno postajo, pa zdravstvena služba ni urejena. V kraju ni stalnih zdravnikov, vzrok zato pa so zopet stanovanja. Prisotni so posebno kritično ocenili delo zobozdravstvene službe. Problem zdravstvene službe ne bo rešen vse dotlej, dokler ne bodo dobrepoljci zgradili zdravstveni dom, v katerem bi bila tudi stanovanja za zdravstveno osobje, pod isto streho pa zdravniška in zobozdravniška ordinacija.

Delo krajevnega odbora in ostalih organizacij

Krajevni odbor se je od svoje izvolitve sestal štirikrat. Na svojih sejah je razpravljal o ureditvi javne razsvetljave na Vidmu, gradnji vodovoda in zidanju stanovanjskih hiš. Javna razsvetljava je urejena. Najbolj pereče vprašanje, vprašanje vodovoda pa je še vedno na mrtvi točki. Petletni plan sicer predvideva gradnjo vodovoda, vprašanje pa je, kdaj se bo to spravilo z mrtve točke. Vodovod je za dobrepoljsko dolino prioritetnega značaja, saj bi z njegovo izgradnjo bila rešena cela vrsta problemov. Naj omenimo samo zadružno posestvo, razširitev že obstoječe industrije, da ne govorimo o odpravi nezdravih kapnic in pa požarno varnostni službi. Vprašanje vodovoda je bilo v Dobrepolju že neštetokrat načeto, vodovod in njegova izgradnja sta služila za predvolilno reklamo raznim poslancem v stari Jugoslaviji in raznim drugim špekulantom, da so si na njegov račun med dobrepoljskim prebivalstvom nabrali dovolj glasov in še kaj drugega, danes v socialistični državi pa je želja vseh dobrepoljcev, da bi se ta načrt že enkrat uresničil, za kar so pripravljeni pomagati tudi s prispevki in delom.

Tudi stanovanjski problem je velik. Predvsem je problem dobiti stanovanja za učiteljstvo in ostale javne uslužbence v kraju. Tudi vse ostale gradnje stojijo. Zaradi tega je bila upravičena kritika na račun ObLO, da ne izda gradbenih dovoljenj prosilcem, čeprav že čakajo na iste skoraj več kot leto dni.

Delo ostalih organizacij

O delu in problemih Prosvetnega društva je bilo že pisano, zato teh stvari ne bi ponavljal, ker so bile iste iznešene tudi na konferenci, vendar s pripombo, da se do danes še ni premaknila z mrtve točke nobena zadeva, odnosno problem.

Strelska družina zajema v svojih vrstah 90 članov. Je še dokaj aktivna, saj je pričela z gradnjo strelišča, vendar zaradi pomanjkanja sredstvev to še ni urejeno.

TVD Partizan je v preteklem letu uredil rokometno igrišče in pričel s tekmovanji v Dolenjski rokometni ligi. Rezultati, ki jih je dosegel so še kar zadovoljivi. Za uspešno delo v društvu pa manjka predvsem strokovnega kadra. Pomanjkanje je tudi finančnih sredstev. Neurejena je še telovadnica, predvsem sanitarni prostori, dočim ostali prostori stojijo neizkoriščeni. Podan je bil predlog, naj bi se ti prostori uredili in v njih prenesla knjižnica. Za ta dela pa bi rabili vsaj 400.000 din.

Gasilstvo se pripravlja na združenje društev v tri društva in sicer Kompolje, Videm in Ponikve. Gasilci na Vidmu imajo v načrtu adaptacijo starega gasilnega doma, ker za gradnjo novega ni sredstev.

Društvo Ljudske tehnike je prav tako v težavah, nima nobenih finančnih sredstev, prevozna sredstva, s katerimi razpolaga pa so popolnoma dotrajala. Zaradi tega je bil dan predlog, naj bi se društvo LT združilo z močnejšim društvom v občini, ker bi mu le na ta način uspelo zlesti iz dosedanjih težav.

Nič boljše ni z delom Rdečega križa. Nekoč eden od najbolj delovnih, je sedaj popolnoma zaspal. Verjetno so temu vzrok »UNRRA« paketi, ki jih ni več.

Čeprav je bila konferenca slabo obiskana, pa ne moremo trditi za diskusijo, ki je bila živa in je nakazala vrsto problemov in propustov. Udeleženci so v svoji diskusiji poudarjali zapostavljenost od strani ObLO, premajhno zainteresiranost iste za reševanje vsaj najnujnejših problemov v kraju, kakor tudi slab odnos občinskega odbora SZDL, saj ni bil od njegove strani prisoten na konferenci niti en član. Upravičena je bila kritika člana SZDL, ko je v diskusiji povdaril, da bodo v bodoče take konference še slabše obiskane, če bo še nadalje tak odnos s strani centra. Skratka ljudje bi se radi pogovorili z ljudmi z občine, da bi tudi isti slišali njihove želje in probleme, ki se pojavljajo vsak dan na tem področju, da bi skupno z njimi pričeli reševati vsaj najnujnejše probleme ali pa dali nasvete za odklanjanje istih.

Diskutanti so tudi grajali izredno slabo stanje občinskih cest in delo cestarja, ki opravlja več kurirskih del kot pa cestarskih.

To so samo nekateri utrinki s te konference. Upamo, da bo v erihodnje boljše in da se dosedanje napake ne bodo več ponavljale. Konferenca sama pa je pokazala vrsto napak in propustov, ki jih bo potrebno čim preje odpraviti, ker edino na ta način se bo tudi ojačala organizacija SZDL.

Krajevna organizacija v Grčaricah je najbolj aktivna v Ribniški komuni

Po zadnji letni konferenci SZDL v Grčaricah lahko zaključimo, da je grčarska organizacija SZDL najbolj aktivna v ribniški komuni. Od 150 volivcev je vključenih v organizacijo 143 članov. Dobre pogoje dela so si sami ustvarili in to s tem, da imajo dobro povezanost med šolo, ZB, PGD in vsemi ostalimi organizacijami. Njihov enoten nastop pri delu rodi lepe uspehe. V ribniški komuni imamo le malo primerov, da bi prišel na razne prireditve in predavanja tako velik odstotek članstva SZDL kot jih pride v Grčaricah, kar je nedvomno zasluga KO.

Sekcija za kulturno dejavnost je organizirala vse proslave ob državnih praznikih. Dobro so bile pripravljene tudi zabavne prireditve, od katerih je imela organizacija celo nekaj dobička.

Sekcija za gospodarsko komunalna vprašanja je v sestavu krajevnega odbora uspela, da se je uredila javna razsvetljava po vasi. V nadaljnjem programu svojega dela pa namerava ukreniti potrebno za olepšanje vasi in urediti okolico. Prav tako imajo namen popraviti vodne naprave, ker so črpalke že v slabem stanju. Nekateri so celo predlagali, da bi pristopili h gradnji vodovoda.

Večina članov je izrazila skrb zaradi večjih šoloobveznih otrok, ki se vozijo v šolo v Ribnico. Zadnje čase ima avtobus veliko zamudo, ali pa ga sploh ni. Tako učenci zamujajo pouk, ki ga ne morejo nadoknaditi, zato je potrebno to urediti.

Še več drugih problemov so obravnavali. Iz vsega pa je razvidno, da SZDL v Grčaricah zelo dobro dela in imajo delovni ljudje vanjo zaupanje, ker dela v korist tamkajšnjih ljudi.

Občni zbori Gasilskih društev

Že od meseca decembra lanskega leta se v kočevski občini izvajajo občni zbori gasilskih društev. Na teh občnih zborih člani gasilstva obravnavajo vprašanje požarno varnostne službe, uspehe in neuspehe svojega dela. Nekateri občni zbori so bili posebno skrbno pripravljeni in je prav, da o njihovem delu tudi poročamo.

V Stari cerkvi je bil občni zbor 14. januarja zaključen v dobrih dveh urah. To nam kaže, da so bili člani društva dobro seznanjeni z vsemi problemi, ki v društvu obstajajo. Vse zadeve so reševali sproti, upravni odbor in člani, zato je bilo poročilo kratko in jedrnato, vendar zelo zanimivo in je delo društva med letom dobro analiziralo.

V preteklem letu so uredili orodišče in dogradili sušilni stolp. Pri tem delu so napravili veliko prostovoljnih ur dela. Sodelovali so pri štirih požarih, imeli so tudi 17 vaj. Svoje znanje so pokazali na tekmovanju ObGZ, kjer sta njihovi operativni desetini zasedli I. in III. mesto. Vse to kaže, da so gasilci v Stari cerkvi res delavni. Prav tako so se izkazali na okrajnem tekmovanju v Ljubljani, kjer so dosegli 90 % dosegljivih točk in se plasiarali na republiško tekmovanje, ki bo meseca junija. Izmed poročil je bilo posebno razveseljivo poročilo referenta za saniteto, iz katerega je razvidno, da so se ne samo gasilci, pač pa tudi ostali prebivalci Stare cerkve, zatekali po prvo pomoč k tovarišici, ki je v društvu sanitetni referent.

Društvo je imelo dobro povezavo z družbenimi organizacijami, s katerimi je stalno sodelovalo. Na zboru so bili člani prisotni skoro 100 %.

Tudi letni zbor gasilcev v Ložinah je bil dobro pripravljen. V preteklem letu so imeli 4 seje, 2 sestanka in 19 vaj. Društvo je skromno opremljeno, orodišče imajo zelo majhno, saj ne morejo v njega zapeljati niti ročne brizgalne na vozu. Vendar so žilavi in vstrajni, da nikjer ne zaostanejo. Njihova največja želja je, da bi dobili pomoč v materialu in finančnih sredstvih, da bi povečali orodišče in zgradili malo dvorano za sestanke. S tem bi poživeli delo, ne samo gasilske organizacije, pač pa delo vseh organizacij v Ložinah. Sedaj so organizacije kot nevšečni gostje, ki se potikajo po vasi in iščejo prostore za sestanke. Navzoči zastopniki ObGZ so jim dali potrebne nasvete in vzpodbudo, kako naj bi rešili to vprašanje, da se bo društveno življenje v Ložinah razvijalo tako kot v ostalih krajih.

Na zboru so bili člani navzoči polnoštevilno, želimo jim, da bi v njihovih naporih čimprej uspeli in rešili vsa ta vprašanja.

21. januarja je bil občni zbor PGD Šalka vas. Tudi tu se je čutilo, da gre društvo lepšim uspehom nasproti. Po večletnem mrtvilu in nekaterih negativnih pojavih v preteklosti, je društvo sedaj začelo z novim delom. Od 54 lanov društva, se je zbralo na občnem zboru 52 članov, ki so pokazali voljo, da bodo začeli z novim delom. Med člani je izredno veliko mladine, kar je potrebno posebej povdariti.

Razprava je bila po poročilih zelo dobra in je zajela vso dejavnost društvenega dela in življenja. Posebno pozitivno je to, da je društvo našlo pot do ostalih organizacij, kar bo v bodočnosti rodilo dobre sadove. O dosedanji nedelavnosti društva, so zadeve že prej uredili in je zbor potekal v dobrem razpoloženju.

Za delo v prihodnosti so organizirali oddelek mladincev in mladink. V upravni odbor so izvolili tudi vodjo za mladino iz vrst same mladine. Desetina ju. V gradnjo so vložili veliko truda in sredstev, ki so jih v glavnem sami zbrali. Strelišče je sodobno urejeno in so sodražki strelci res lahko upravičeno ponosni nanj.

Za letos bo najvažnejša naloga SD, organizirati čimveč tekmovanj in vzgajati nove strelce. Novo strelišče jim daje vse pogoje za uspešen razvoj strelstva v Sodražki dolini.

Pohvaliti je treba pionirsko sekcijo SD na osnovni šoli Sodražica. Le-ta šteje 44 članov. Dosegla je lepe uspehe, čeprav je začela delovati šele v drugi polovici lanskega leta. Imeli so več nastopov v streljanju. Pionirji so tudi pomagali pri gradnji strelišča.

V razpravi so poudarili, da je treba veselje do strelskega športa vzbuditi tudi po okoliških vaseh in pritegniti tamkajšnje mladince v Strelsko družino. Zato bo naloga novega odbora, ki so ga izvolili med drugim tudi ta, da povečajo vrste strelcev. Strelsko družino bo treba podpreti tudi s finančnimi sredstvi, da jim bo omogočeno izvesti razna tekmovanja in podobno. Razpravljali so tudi o tem, da bi po podjetjih in vaseh ustanovili strelske sekcije. Prepričani smo, da bo novi odbor uspešno opravljal svoje delo in da bodo sodražki strelci dosegli tudi letos lepe uspehe.

-r-

Strelci so zborovali

Strelstvo štejemo med zelo pomembna društva pri vzgoji državljanov za obrambo domovine. To so poudarili tudi na letnem občnem zboru Strelske družine Sodražica, ki je bil v nedeljo (14. januarja). Lepa udeležba na zboru je pokazala, da je precej ljubiteljev srelstva. Iz poročila predsednika, tajnika in ostalih funkcionarjev Strelske družine razberemo, da je bilo njihovo delo lansko leto zelo plodno. Zgradili so strelišče, ki bi ga bili veseli v vsakem kraju.

Iz seje ObO ZB

V torek, 23. januarja je bila v Kočevju seja Obč. odbora ZB, na kateri so razpravljali o pripravah za letne konference krajevnih organizacij, ki bodo sklicane do 20. februarja. Zveza borcev je v Kočevski občini močna družbena organizacija, ki ima predane in požrtvovalne člane, ki so bili kot subjektivna sila v ognju naše ljudske revolucije tekom NOB, kakor tudi v naši izgradnji domovine. Zato se ZB ne more in ne sme spuščati samo v svoje notranje reševanje problemov, pač pa morajo krajevne organizacije pristopiti k politični oceni svojega kraja in aktivno vzpodbujati in pomagati pri reševanju problemov krajevnih skupnosti, gospodarskih in družbenih organov v komuni.

Vsa ta vprašanja so ena od najvažnejših vprašanj za delo organizacij ZB, je bilo povdarjeno na sej' občinskega odbora. Novi statut in organizacijske spremembe, kakor tudi socialna vprašanja članov je potrebno, da se rešujejo in je tudi prav, da jih rešujemo. Za vse to delo so organizirane komisije, ki so uspešno rešile že vrsto problemov za člane ZB, da so se pogoji življenja članov izboljšali. Tudi zdravstveni oskrbi članov je prav, da se posveti čimveč pozornosti, kakor tudi vsem ostalim vprašanjem.

Vse to pa ne more biti kot edino vprašanje dela ZB. V vsakem kraju je nešteto vprašanj in problemov v življenju ljudi, organizacij in organov družbenega razvoja, poleg vseh vprašanj delitve dohodka v gospodarskih organizacijah, proizvodnji, storilnosti dela, odnosih do družbe, aktivnost posameznikov in še cela vrsta prosvetnih in strokovnih vprašanj, o katerih je potrebno na letnih konferencah razpravljati.

V razpravi je bilo povdarjeno tudi to, da posamezni člani ZB v naših družbenih organih in organizacijah premalo sodelujejo. Takim članom je potrebno tudi povedati, da je ZB vedno živa in v vsem delu in življenju aktivna organizacija.

ZB se danes nalagajo veliko večje naloge kot doslej. Delo organizacije naj gre v širino. Spregovori naj o decentralizaciji in o delu komune, o odnosih in odgovornosti v družbenem življenju. Proizvajalci naj sami odločajo o delitvi dohodka, tudi o družbenem planu občine je potrebno razpravljati, da ne bomo kritizirali potem, ko bo že prepozno. Seveda je potrebno imeti pri tem v vidu našo zmogljivost in to pravilno pojasniti ljudem.

Tudi kadrovsko vprašanje in organizacijsko delo ne more mimo letnih konferenc ZB, na katere naj se odbori čimboljše pripravijo.

Iz dela ZROP

Pred dnevi je bila v Kočevju seja občinskega odbora Združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev. Na njej so se pogovorili predvsem o bližnjih občnih zborih osnovnih organizacij in določili, da bo 21. februarja občinska konferenca ZROP. Sklenili so, da bodo na občnih zborih osnovnih organizacij in na občinski konferenci kritično obravnavali delo vsake osnovne organizacije in odbora, da v nova vodstva ne bodo silili ljudi, ki ne morejo ali nočejo delati, da bodo sprejemali za letos take delovne plane, ki jih lahko izpolnijo z lastnimi močmi in podobno.

Na seji so ugotovili še, da so med prireditvami ob Dnevu armade imela velik uspeh predavanja rezervnih oficirjev po šolah. Mladina je predavateljem z zanimanjem sledila, ko so pripovedovali o svojih doživljajih med narodno-osvobodilno borbo. Čeprav so bila predavanja povsod zadnjo uro pouka, je mladina kar pozabila na kosilo. Odbor je menil, da bo podobna predavanja lahko še organiziral.

V nedeljo, 14. januarja je bilo v Kočevju predavanje »Atomska orožja in njihovo delovanje«. Predaval je podpolkovnik Japundžič. To predavanje bi moralo biti že prejšnji mesec, a je iz objektivnih razlogov odpadlo. Udeležili so se ga člani ZROP iz Kočevja in okolice.

Kljub snegu ni zamrlo delo na gradbišču v Kolodvorski ulici v Kočevju, kjer raste novo stanovanjsko naselje Kmetijskega gozdarskega posestva. (Slikano v drugi polovici januarja)

Predgrad

Pred kratkim je bil v Predgradu letni občni zbor RK, na katerem je bila prisotna tudi tovarišica iz občin. odbora RK Kočevje Hedvika Zakovšek, ki je podala več misli o delu RK. Iznesla je tudi kritiko odboru, ker je bil nedelaven. Poudarila je tudi to, da naj se v novi odbor izvolijo taki ljudje, da bo odbor delal aktivno.

Vsi prisotni so se s tem strinjali in na kraju odbor tudi izvolili.

— o —

Posestniku Emilu Miheliču iz Deškove vasi je zbolela krava. 15. januarja je poklical veterinarja iz Kočevja, ki je prišel in z operacijo odstranil iz krave žebelj. Veterinar se je potrudil, da je kmalu prišel na mesto, čeprav je bila slaba cesta, ker ni bila plužena, na odseku, ki pripada cestni upravi Črnomelj. Tako je imel veterinar velike sitnosti in z avtom v klanec proti Deškovi vasi ni mogel naprej. Ljudje so mu pomagali z vprežno živino, da je prišel na mesto.

BABJEK

— Gospodična, vas smem prositi za kratek pogovor?

—Prav žal mi je, sem poročena.

— Jaz sem tudi poročen in mi je tudi žal.

Pionirski kotiček

Ribniška suha roba

Dolga stoletja je bilo izdelovanje suhe robe največji zaslužek Ribničanov. Sedaj v novem času se ta obrt opušča, vendar je še precej ljudi, ki se bavijo poleg kmetijstva še s pletenjem vitER in izdelovanjem rešet in sit.

Ribničani so še iz starih časov znani daleč po svetu, tako po svoji govorici in jeziku, kakor tudi zaradi izdelkov domače obrti, ki jih izdelujejo. Pozimi ko ni bilo dela na polju, so se vsedli okrog peči in pričeli izdelovati lesene predmete. Izrezovali so lesene žlice iz bukovega lesa, iz lesk so delali vitre in pletli sita in rešeta. Tako so napravili veliko teh predmetov v dolgih zimskih dneh.

Spomladi so to robo naložili na voz in se z njo podali v svet, da so jo prodali. Tisti. ki niso imeli živine in voza. so te izdelke povezali v krošnjo in jo na hrbtu nosili po svetu, vse dotlej, dokler niso robe prodali.

Danes je v ribniški dolini vedno manj ljudi, ki se bavijo z izdelovanjem suhe robe. Olepševalno društvo v Ribnici je organiziralo izdelovanje spominkarstva, to je krožnikov, pušeljcev, šatulj itd. z namenom, da bi se ta lepa domača obrt še ohranila.

V Otavicah izdeluje še nekaj ljudi grablje in koše, ki jih prodajajo po hišah in na tržnih prostorih.

Mi mladi ribniški šolarji in mladinci, pa po malem nadaljujemo delo naših očetov in dedov s tem, da krasimo drobne lesene predmete, katere si rad ogleda tujec in turist.

Milka Henigman.
Prigorica 5 pri Ribnici

Prispevek osnovne šole »Mirko Bračič« prizadetim prebivalcem

Ko smo zvedeli, da je v Dalmaciji prizadel tamkajšnje prebivalstvo hud potres, smo začeli zbirati denar za ponesrečence. Vsi učenci Bračičeve šole so zbrali 32.303 din. Tudi naši vzgojitelji so zbirali denar. Zbrali so 9.200 din. Vsi skupaj smo zbrali 41.503 din.

Marjanca Starc,
6. b r. osn. š. Mirko Bračič

Ribnica prizadetim pri potresu

Prebivalci in delovni kolektivi ribniške občine so s sočutjem sprejeli vest o nesreči, ki je prizadela našo Dalmacijo. Saj ni nesreča le v tem, da so tamkajšnji prebivalci ostali brez vsega! Uničeni so tam tudi vsi predeli obdelovalne zemlje in vinogradi. Tisto področje pa je že itak bilo manj donosno — kamnito. Zato bo treba zdaj toliko več naporov, da se bo stanje zopet uredilo. Treba bo sezidati popolnoma nova naselja, in skrbeti tudi do takrat za vse, ki so evakuirani, da bodo imeli vsaj osnovno, kar potrebujejo. To je naša socialistična dolžnost! Saj bi ob taki nesreči pomagali komurkoli!

Želimo, da bi dobili ti ljudje lepša bivališča, kot so jih imeli do sedaj. Prav gotovo pa se bo še mnogim tožilo po starih, katerih so bili vajeni od rane mladosti. Za take stvari pa je treba ogromnih sredstev, kar si lahko predstavljamo, če le pomislimo na kakšno malenkost, ki si jo doma gradimo. Zato bodo prispevki državljanov le v pomoč, ogromno sredstev in dela pa bodo morali tamkajšnji prebivalci še vedno sami pretrpeti. S popravljanjem škode so že začeli, potresnih sunkov pa še ni popolnoma konec. Vzemimo v roke malo računico in takoj nam bo jasno, da bo treba še veliko več sredstev, kot jih bo mogoče v državi zbrati.

Danes vam poročamo, koliko smo zbrali do 24. januarja v občini Ribnica. Prihodnjič pa vam bomo še poročali, ker akcija še ni zaključena. Večinoma so zbirali prostovoljne prispevke podmladkarji Rdečega križa med državljani. Redki so prispevek odrekli, mnogi pa so ga dali dvakrat, v podjetju in podmladkarju. Pionirji pa so zbirali tudi med seboj. Do zdaj so že dali: Kmetijska zadruga Ribnica 100.000 din, LIP Ribnica prispeva 6 m³ jelovih desk v vrednosti 210.000 din. Opekarna Ribnica 30.000 din, sindikalni člani Opekarne pa 5.000 dinarjev. Sindikat in člani LIP Ribnica pa 31.500 din.

Ostala podjetja se do sedaj še niso oglasila, oziroma so le sporočila, da so začela z zbiranjem.

V Grčaricah se je osnovna organizacija Rdečega križa takoj znašla in začela z zbiralno akcijo, ter zbrala do sedaj 34.000 din. Odrekli pa so se tudi mleku in oblačilom, ki bi naj jih dobili potrebni člani Rdečega križa iz Vinic in Zapotoka. Vsi razumejo, da je v Dalmaciji veliko večja potreba, kot pa pri nas.

Povsod drugod so zbirali sredstva podmladkarji Rdečega križa. In sicer: Pri Gregorju in v sosednjih vaseh so zbrali 11.150 dinarjev, na Velikih Poljanah, v Ortneku in sosednjih vaseh pa 10.394 din.

V LOŠKEM POTOKU SO SE ODREZALI

Izkazali so se v Loškem potoku, kjer so podmladkarji zbrali v vaseh: Retje 5940, Mali log 5350, Šegova vas 4130, Srednja vas 1850, Hrib 11.080 in Travnik 16.250 din. Šolarji — pionirji so zbrali med seboj 33.615 din. Vse priznanje pa zasluži učiteljski kolektiv v Loškem potoku, ki je sam med seboj zbral 16.500 din, kar so pa takoj podarili družini vojaka Nika Pajniča, ki živi v Makarski. Na obrazih teh so videli, kaj so tam ljudje prestali.

TUDI SODRAŽICA NE ZAOSTAJA MNOGO

V Sodražici so zbrali podmladkarji po vaseh: Podklanec 1740, Zimarice 3640, Jelovec-Globelj 5867, Zamostec 6070, Lipovšca, Ravni dol, Male Vince 2850, Preska, Sinovica 800, Sodražica 32.990, pionirji na šoli v Sodražici pa so zbrali 11.043 din.

KAKŠEN USPEH PA SO IMELI PODMLADKARJI RIBNIŠKE ŠOLE?

Podmladkarji v Ribnici so zbrali po vaseh: Žlebič 2500, Dolenji Lazi 4100, Breg 3050, Zadolje 1.300, Kot 2350, Breže 3240, Jurjevica 2440, Dane 2000, Bukovica 2100, Sajevec 443, Otavice 3000, Nemška vas 2784, Goriča vas 12.720, Hrvača 7.760, Gorenja vas 3450 in Ribnica 15.154 din. Nekaj pa so zbrali tudi pionirji med seboj. Ob teh številkah bi se lahko zamislili.

KAKO PA V DOLENJI VASI?

Podmladkarji šole v Dolenji vasi so zbrali v Lipovcu 3456, v Blatih 650, v Rakitnici 6460, v Prigorici 10.540 in v Dolenji vasi 20.105, kjer je všet tudi prispevek pionirjev.

Kakor smo že omenili, akcija še ni zaključena in pričakujemo tudi še od drugih kolektivov in podjetij prispevke. O teh pa vam bomo poročali prihodnjič.

STANOVANJSKA SKUPNOST KOČEVJE-MESTO

proda odvišna osnovna sredstva:

2 vprežna voza gumarja po 3 do 4 tone nosilnosti

2 para vprežnih sani

Pri nakupu imajo prednost gospodarske organizacije. Po 31. januarju 1962 pa tudi privatni interesenti.

Prodaja bo na sedežu servisa Tomšičeva ulica 1 — Kočevje.

Naj presodi še javnost!

Leto 1961 je bilo posvečeno 20. obletnici vstaje jugoslovanskih narodov. Ob tej priliki je založba Borec v Ljubljani založila več vrst razglednic z motivi NOB in s spominskim žigom 1941—1961. Občinski odbor ZB NOV Kočevje je naročil 1000 komadov teh razglednic. Prodajale so se ob priliki raznih proslav. Ker pa je bilo število le precejšnje, smo se dogovorili tudi s Knjigarno in papirnico Kočevje, da bi nekaj teh razglednic vzeli v prodajo. Sprejeli so jih 200 komadov z obvezo, da se obračun izvrši ob koncu leta 1961. O tem se sicer predhodno nismo pogovorili z grosističnim podjetjem Trgopromet, saj je šlo za tako majhno število, na to pa je pristala tudi poslovodkinja.

V prodajo so se dale 25. 7. 1961. Obračun se je izvršil 12. 1. 1962. **Kolikor razglednic je knjigarna in papirnica prodala?** Odkrito in jasno povedano, prodala ni niti ene. Vse razglednice so bile še prav tako pakirane, kakor so se v trgovino oddale. Sicer »ena« razglednica je bila prodana — ne, verjetno je manjkala že v zavitku, saj tovarišica G. P. trgovska pomočnica, ki je delala obračun, je zavitek, v katerem je manjkala »ena« razglednica trikrat preštevala, ker ni mogla verjeti, da je ta »trgovina« prodala eno razglednico.

Uslužbenka občinskega odbora, ki je bila navzoča pri obračunu, ni hotela sprejeti 35 din, saj ji je bilo izpod časti, da bi ta znesek sprejela kot milodar. Odgovorila je, da naj bo 35 din kot provizija za prodano razglednico.

Organizaciji Zveze borcev se ne gre za ca. 7000 din, ki jih bi dobila od 200 prodanih razglednic, gre se za odnos trgovskih delavcev v tem podjetju, gre se za razglednice z motivi iz NOB, ki so pol leta bile skrite pod prodajalno mizo, namesto, da bi jih dali na vpogled potrošniku in za prodajo vsaj malo agitirali.

V letu 1961 je bilo v Kočevju zelo veliko izletnikov, da so si ogledali zgodovinske kraje iz NOB. Bili so tovariši iz Kranja, Laškega, Raven, Ljubljane, Trbovelj in drugod. Že sami so osebno izrazili, da bi z izleta radi pisali svojim bojnim tovarišem, vendar ne dobijo drugih razglednic, kakor filmske igralce. Res je tako, saj so razglednice bile skrite pod prodajalno mizo, kljub temu, da so nosile spominski žig 1941—1961.

Naj o tem spregovori še javnost.

OBVESTILO

Z ozirom na prihod še enega zobozdravnika v zobno ambulanto Kočevje, se opravlja delo v zobni ambulanti po naslednjem razporedu:

Vse delovne dneve od ponedeljka do sobote bodo delale istočasno tri ordinacije od 7. do 13. ure.

V torek in četrtek od 15. do 19. ure ena ordinacija.

ŠOLSKA ZOBNA AMBULANTA

V ponedeljek, sredo in petek od 14.30 do 19.30 bodo delale istočasno dve ordinacije.

Obenem sporočamo, da bo šolska zobna ambulanta sprejemala poleg šoloobveznih otrok tudi predšolske otroke.

ZDRAVSTVENI DOM KOČEVJE

OBČNI ZBOR KRAJEVNEGA ODBORA RDEČEGA KRIŽA VAS-FARA

V nedeljo, dne 21. januarja ob 14. uri popoldne se je vršil letni občni zbor krajevnega odbora Rdečega križa Vas-Fara v prostoru Prosvetnega doma v Fari. Udeležba je bila zadovoljiva.

Predsednik tega odbora tovariš Jurkovič Matija je podal poročilo o delu in blagajniško poročilo.

Poročilo »Podmladka« je podala tov. Mlinar Olga. Iz podanih poročil je bilo razvidno, da je bilo delo v letu 1961 precej razgibano in uspešno.

Sprejet je bil naslednji program dela za leto 1962:

1. Organiziran bo tečaj spremembe za prvo pomoč in to samo za tečajnike, kateri so istega obiskovali v letu 1960.

Predviden je tečaj za negovanje bolnika na domu, ta tečaj naj bi obiskovalo vsaj 10 tečajnikov.

3. Potrebna je nabiralna akcija za prizadete po potresu v Makarski — Dalmacija. Ta akcija je bila že izvedena potom šolskih otrok, vendar bo treba posamezne vasi obiskati, za kar so zadolženi člani Rdečega križa.

Dopolnil se je Krajevni odbor Rdečega križa, kateri sedaj šteje skupno 19 članov odbora.

Izvoljeni so bili delegati za občinsko konferenco.

Po končanem občnem zboru se je vršila seja Krajevnega odbora Rdečega križa.

O gozdarstvu pri KZ Ribnica

Na ribniškem gozdnem območju je več gospodarskih organizacij, ki gospodarijo z gozdovi. Za gospodarstvo v gozdovih, ki so privatna lastnina je odgovorna KZ, kar določa novi zakon, ki je bil objavljen pred kratkim. Zakon nakazuje večjo skrb, ki jo je potrebno posvetiti gozdovom in s tem seveda vlagati v gozdove tudi več sredstev, da bo gospodarstvo boljše.

Zaloge prirastka v gozdovih so v privatni lastnini manjše, kot v družbeni. zato je potrebno skrbeti zato, da se to zaloge povečajo s pravilnimi ukrepi gozdarske znanosti.

Kakšni so naši gozdovi in kakšno stanje imamo v gozdovih? Na to vprašanje najdemo hiter odgovor. Omenili smo že, da je zaloga lesa v privatnih gozdovih manjša, kakor pa v družbenih. Kako se dobro ali pa slabo gospodari je pa najbolj razvidno iz gozdov, ki so pod upravo GU Grčarice, ker sta bila v preteklosti od bivših lastnikov dve vrsti gospodarjenja v gozdovih, ki sta nam danes lahko v poduk.

Gozdarji Auersperga so sekali les s prebiranjem kvalitetnih dreves iznad določene debeline, po določenih obdobjih. Gozdarji Rudeža so sekali tudi s prebiranjem, vendar ne tako kot Auerspergovi, nad določeno debelino, pač pa so posegali bolj globoko po vseh debelinah dreves. Delali so tudi takoimenovane luknje in rezultat tega je naslednji:

V bivših Auerspergovih gozdovih je danes slaba kvaliteta posekanega lesa, kakor tudi mladega drevja, čeprav so dobra rastišča.

V bivših Rudeževih gozdovih pa je dobra kvaliteta posekanega lesa, kakor tudi mladega drevja.

V privatnih gozdovih je bilo to še bolj pestro. Vsaka parcela se razlikuje od druge tako, kakor se je v njej gospodarilo. Sestoji lesa so po parcelah različni. V gozdovih ni pravega načrtnega dela, ker se v preteklosti niso zato zanimali. Danes naša družba polaga veliko pažnjo našim gozdovom, ki so kot naše narodno bogastvo in s katerimi je potrebno gospodariti načrtno. V gozdovih Male gore je potrebno vložiti veliko sredstev za obnovo. Veliko dela je potrebno napraviti za nego in varstvo gozdov. Zato je KZ odgovorna, da se v gozdovih čimboljše in načrtno gosopdari.

Po naših gozdovih so še vedno slaba pota in kolovozi. Zato je potrebno delati na tem, da se vse to popravi in, da bo prevoz lesa čim lažji in čim cenejši. Na 5.500 ha gozda imamo vsega skupaj samo 10 km avtomobilske ceste. Vsa ostala pota pa so slaba. Na tej površini bi bilo potrebno vsaj 100 km dobre ceste, po kateri bi lahko vozili avtomobili in gumarska vozila.

V lanskem letu je bilo zgrajeno 840 m gozdne avtomobil. ceste od Kozjega kamna do vrha — Žagna bajta, 406 m je bilo napravljene poti za gumarska vozila od petega ovinka Rudeževe ceste proti Ribniškim svatom. Napravljen je že načrt še za 900 m poti na istem odseku. S tem se bo odprl mrtvi plato v tem predelu, kjer je precej zalog dobrega lesa. Od Žagne bajte do turistične koče na Travni gori, se izdeluje načrt za novo cesto. Isto tako za cestno omrežje na Mali gori.

Po naših gozdovih nastaja večja škoda tudi pri sečnji in izdelavi gozdnih sortimentov, vsled nepravilne izdelave. Zato je potrebno vse privatne proizvajalce naučiti, da se bodo naučili izdelovati sortimente, ki bodo več donašali. Strokovni kadri naj v tem svetujejo in pomagajo z nasveti, lastnikom in sekačem.

Vsaka sečnja, ki jo prevzame KZ, se izvaja pod strokovnim vodstvom gozdarskih strokovnjakov. S proizvajalci se sklene pogodba za posek, spravilo in prevoz lesa. Proizvajalci gledajo na to še z nezaupanjem z izgovori, češ, jaz bom prodal les tistemu, kdor bo več plačal. To pa ni utemeljeno, ker KZ plačuje les po najvišjih dnevnih cenah. Nesmiselno pa je, da gredo gozdni proizvodi drugam, ker jih naša industrija sama potrebuje in s svojim delom prispeva za gospodarsko rast naših krajev, kar je v korist vsem delovnim ljudem naše občine.

Ribničanje smo vezani na gozd v vsej naši zgodovini. Zapiski, stari že stoletja govorijo o suhorobarskih izdelkih, ki so se odpošiljali, vozili in nosili po vsem širnem svetu. Mi smo v komuni gozdarstva, dolžni smo dobro gospodariti v gozdovih, ki so bili in bodo osnova gospodarskega in življenjskega obstoja Ribničanov.

N. N.

OBVESTILO

V ZVEZI Z OBJAVLJENIM POZIVOM V ČASOPISU »NOVICE 1. 1. 1962 GLEDE PRIJAVE TAKSNIH PREDMETOV PONOVNO OPOZARJAMO VSE TAKSNE ZAVEZANCE NA SKRAJNI ROK PRIJAVE — 31. 1. 1962.

Vsem onim taksnim zavezancem, ki ne bodo vložili taksne prijave do navedenega roka, se bo poleg redne takse zaračunala še 100 odstotkov povišana taksa.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR KOČEVJE
Uprava za dohodke

OBVESTILO

Odsek za notranje zadeve pri Občinskem ljudskem odboru Kočevje, obvešča vse lastnike motornih vozil, da se bo vsak dan od 8. do 14. ure, vključno do 15. februarja 1962, vršilo letno podaljševanje registracije motornih in priklopnih vozil za leto 1962.

Podaljševanja bodo na odseku za notranje zadeve ObLO Kočevje, II. nadstropje, soba št. 50. Za vse informacije se obračajte na telefon št. 314.

Istočasno opozarjamo tudi vse ostalo prebivalstvo, da dajo podaljševati veljavnost svojih osebnih izkaznic, v kolikor je njihova veljavnost že pretekla.

Iz pisarne Odseka za notranje zadeve pri Občinskem ljudskem odboru Kočevje

Mesto bo porušeno na mah

Po pisanju neke ameriške revije bodo njihove rakete »Polaris«, ki imajo atomsko glavo, stopile v akcijo šele takrat, ko bo večji del civilnega prebivalstva že mrtev. Rakete »Polaris« bodo namreč šele odgovor na »sovražni« atomski napad. Naloga teh raket pa ne bo rušitev vojaških objektov, temveč uničenje mest in s tem usmrtitev civilnega prebivalstva. Raketa »Polaris« ima 25-krat večjo rušilno moč kot atomska bomba, ki je padla na Hirošimo. Ameriške podmornice na atomski pogon so oborožene s šestnajstimi raketami »Polaris«. V primeru napada lahko rakete izstrelijo v razmaku ene minute in tako lahko vsako minuto porušijo ene mesto.

naš obveščevalec

Gibanje prebivalcev
Obvestila
Sporedi
čestitke
Mali oglasi

KOČEVJE

Poročili so se: Stepanovič Milorad, delavec iz Brega 26, star 26 let in Kramar Šarlotta, delavka iz Brega 26, stara 28 let; Nimac Joso, tesar iz Lišani — Ostrovica 43, star 26 let in Bokan Marija, kuharica iz Mahovnika 24, stara 22 let.

V Podgradu sta se poročila: Kramar Alojz, uslužbenec iz Podgrada 94, star 31 let in Ivančič Ljudmila, uslužbenka iz Kočevja, Trg svobode 21, stara 31 let.

Rodili sta: Marinč Alojzija, trg. pomočnica iz Kočevja, Reška c. — dečka; Sapeta Marija, gospodinja iz Gornjih Ložin 9 — deklico.

Umrla je: Kužnik Ana, upokojenka iz Pricerkve 17, stara 66 let.

RIBNICA

Rodili sta: Kožar Ivanka, gospodinja iz Slatnika 15 — dečka; Čampa Marija, gospodinja iz Otavic 9 — dečka.

Umrla je: Petek Terezija, preužitkarica iz Nemške vasi 44, stara 93 let.

DOLENJA VAS

Rodila je: Smolič Marija, gospodinja iz Grčaric 20 — dečka;

V Ljubljani sta rodili: Mrhar Danijela, gospodinja iz Prigorice 62 — deklico; Andoljšek Marija, gospodinja iz Lipovca 19 — deklico.

VABILO

Združenje šoferjev in avtomehanikov, podružnica Kočevje, vabi svoje člane na redni letni občni zbor, ki bo v nedeljo dne 4. februarja 1962 ob 9. uri v sejni dvorani ObLO Kočevje.

Odbor

RAZPIS

Zavod za zaposlovanje invalidov sprejme več kvalificiranih in pomožnih delavcev lesne stroke za obrat Struge in Fara, ter šiviljske pomočnice v šiviljsko delavnico Kočevje. Plača po učinku.

Prijave sprejema na podlagi vloženih prošenj uprava zavoda.

Zavod za zap. invalidov Kočevje

»NOVICE« — glasilo SZDL občin Kočevje in Ribnica. Izdaja in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Peter Šobar. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14-a, telefon uprave in uredništva 389. Letna naročnina 800 din, polletna 400 din in jo je treba plačati v naprej. Za inozemstvo 2.000 dinarjev oziroma 3 ameriške dolarje. Tek. rač. 600-78-1-265 pri NB podružnica Kočevje

ČESTITAJO

Mariji in Matiju Obranovič za 30. obletnico skupnega življenja jim želi veliko sreče in zadovoljstva

Družina Ojstriževa

— o —

Pavli Hočevar Pri cerkvi — Struge — kličejo za dvojno praznovanje — vse najboljše!

Vsi njeni — mož, otroci, zetje in vnučki.

— o —

Dragim staršem Jakobu in Mariji Kotnik iz Dolge vasi, čestitajo za 53. obletnico poroke in jim želijo še na mnoga in zdrava leta.

Hčerka Vida, sinovi Franc, Jože, Adolf, Viktor in Ivan

— o —

Malnar Janezu, ki služi vojaški rok v Vinkovcih, pošiljajo lepe pozdrave ter mu želijo srečno vožnjo.

Oče, mati in bratje

— o —

Dragim staršem, Matiji in Mariji Obranovič iz Kočevja, želi za 30. obletnico poroke — vse najboljše, hvaležna hčerka

Marica

PREKLIC

Preklicujem vse žaljive besede, ki sem jih izrekel v gostilni Ugar v Ribnici, proti tovarišici Bauer Dragici kot nepravilne.

Ignac Petek, Ribnica 124

PRODAM

Ugodno prodam nov pralni stroj znamke »Eka«. Naslov v upravi »Novic«.

PRODAM

Ugodno prodam motorno kolo znamke Zündap 200 ccm. Naslov na upravi »Novic«.

ZAHVALA UPOKOJENCEV

Podružnica Društva upokojencev v Kočevju si je stavila med drugimi človekoljubnimi nalogami tudi to, da obdari ob Novem letu svoje socialno najbolj šibke člane s skromno denarno pomočjo.

Iz lastnih društvenih sredstev bi to ne mogla storiti v dovoljni meri, zato se obrne vedno na ObLO in na razna podjetja v Kočevju s prošnjo za denarno podporo.

Tudi letos je bilo tako, saj je bilo obdarovanih 45 upokojencev po 1.500 din. Izvedbo te človekoljubne akcije so s primernimi denarnimi prispevki omogočili: Občinski ljudski odbor, Splošno gradbeno podjetje »Zidar«, Trgopromet, »Inkop« — Ključavničarstvo in uprava Gostinstva. Vsem omenjenim bodi v imenu obdarovanih upokojencev izrečena topla zahvala!

kino

SVOBODA RUDNIK: 27. in 28. januarja jugosl. film »Štirinajsti dan«, 3. in 4. febr. jugosl. film »Velika turneja«.

JADRAN KOČEVJE: 27. in 28. januarja amer. barvni CS film »Ana iz Brooklina«, 28. jan. ob 10. uri dopoldne matineja, japonski film »Godzila morska zver«, 29. in 30. januarja amer. barvni ilm »Luksuzni brod«, 31. jan. in 1. februarja italijanski film »Preiskovalni sodnik«, od 2. do 4. februarja jugosl. film »Kipeče mesto«.

SVOBODA STARA CERKEV: 27. in 28. jan. franc. film »Helena in možje«, 3. in 4. februarja amer. film »Iskalci B«.

RIBNICA: 27. in 28. jan. amer. CS film »Ovčar«.

SODRAŽICA: 27. in 28. jan. angleški CS film »Ker veter ne zna brati«, 3. in 4. februarja bolgarski film »Prva ljubezen«.

LOŠKI POTOK: 28. jan. franc. CS film »Visoki tujec«, 4. februarja amer. CS barvni film »Velikan«.

VELIKE LAŠČE: 27. in 28. jan. amer. barvni film »Ponos in strast«, 3. in 4. februarja »Operacija Amsterdam«.

DOBREPOLJE: 27. in 28. jan. jugosl. ital. barvni CS film »Beli vrag«, 31. jan. franc. film »Precep«, 3. in 4. februarja amer. barvni CS film »Ovčar«.

PONIKVE: 1. febr. franc. film »Precep«.

KOČEVSKA REKA: 27. in 28. jan. franc film »Moderna devica«, 28. jan. ob 10. uri dop. matineja »Svet in običaji«, 3. in 4. febr. ital. barvni film »Evropa ponoči«.

PREDGRAD: 27. in 28. jan. ruski film »Lastovka«, 3. in 4. febr. nemški film »Nedokončana povest«.

BROD NA KOLPI: 28. jan. amer. film »Kobna neznanka«, 4. febr. amer. film »Doživljaji kapetana Wajta«.

Trgovina »Sadje-zelenjava« zaradi konkurence KZ pred polomom

Trgovina »Sadje-zelenjava pred polomom... je misel neznanega pisca članka, KZ resno konkurira trgovini, objavljenega v 4. številki »Novic«. To nas je napotilo, da o trgovini »Sadje-zelenjava« povemo nekaj več in seznanimo javnost z dejanskim stanjem.

Tudi potrošnja sadja in zelenjave v mestu Kočevje iz leta v leto narašča. Samo trgovina »Sadje-zelenjava« je povečala realizacijo tega blaga leta 1961 v odnosu na leto 1954 za 620 %. Realizacija blagovnega prometa te trgovine v posameznih letih je bila naslednja:

Leto:	Realizacija	%	mesečno na osebo	%
1954	3.515.000	100	146.400	100
1955	ni podatkov			
1956	2,619.000	0,75	109,100	0,75
1957	10,549.000	300	293.000	131
1958	12,722.000	316	355.000	243
1959	17,413.735	500	484.000	333
1960	21,626.712	610	609.075	420
1961	21,629.000	620	723.000	500

Po osvoboditvi je trgovina menjala več gospodarjev. Prehajala je iz rok v roke; poslovala je v sestavu KGP, nato zadružnega podjetja »Brazda«, pozneje kot samostojno podjetje in od leta 1958 v sestavu podjetja »Trgopromet« Kočevje, kot samostojna ekonomska enota.

Ako bi se dala vsa kritika, izrečena na račun trga s sadjem in zelenjavo tehtati in jesti, bi bil menda naš kočevski trg za lep čas obilno založen z vsemi dobrinami vsakdanje rabe. Ob vsem tem pa je bilo vloženo dokaj malo konstruktivnega prizadevanja in pomoči, zlasti od strani pristojnih kmetijskih proizvajalcev, da bi se oskrba v mestu s sadjem in zelenjavo spravila z mrtve točke. Vseh težav je »kriva« trgovina »Sadje-zelenjava« ali bolje rečeno ljudje, ki so v njej zaposleni.

Nihče pa se ne spotakne ob kmetijske proizvajalce, kjer leži bistveno vprašanje in vzrok, da je kočevski trg nezadostno oskrbljen, zlasti s povrtnino in drugimi pridelki domačega izvora ,ali pa so cene teh pridelkov večkrat višje, vsled česar mora trgovina dovažati blago od drugod. Kmetijsko gozdarsko posestvo gospodari skoraj z vsemi površinami obdelovalne zemlje v zaledju mesta. Zasebnega sketorja je malo. Mar ne bi kazalo, da se ga v odrejeni meri zainteresira za prepotrebno gojitev odrejenih kultur poljedelskih in povrtninskih pridelkov, ki jih naš trg vsakodnevno rabi. Isto velja za zadružni in zasebni sektor.

Če bi kmetijskim proizvajalcem kazalo imeti trgovino s sadjem in zelenjavo v svojih rokah, prav gotovo ne bi iste opustili. Kljub temu pa so še danes mnenja, da bi ta trgovina spadala v njihove roke, ker bi odpadel posrednik, ki ne more opravljati usluge brez odrejene marže.

V Kočevje je treba sadje in zelenjavo dovažati iz oddaljenih krajev skoraj celo leto, čeprav bi se vsaj čez poletje lahko s tem oskrbeli iz domačega kmetijskega zaledja, ki to vprašanje vidno zanemarja. Tako je treba celo preko poletja dovažati povrtnino od vsepovsod od oddaljenih makedonskih vasi in krajev. Med vožnjo se kvaliteta blaga znatno zmanjša in deloma pokvari, cena pa zaradi dolgih prevozov poveča. Mar je tega potemtakem kriva samo trgovina? Mar ni kritika v tem primeru že v načelu usmerjena v napačno smer? Ali so v določeni meri za to odgovorni tudi kmetijski proizvajalci? Vsekakor brez njih ni mogoče uspešno rešiti tega vprašanja. Znano je, da je zemlje dovolj. Precejšnji kompleksi rodovitne zemlje že več let stojijo neobdelani, celo v neposredni bližini mesta. Če je temu tako, potem gre z združenimi močmi in morda prepotrebnimi vplivi pristojnih organov rešiti to vprašanje v lastni hiši, od česar bi imeli odrejene koristi proizvajalci na eni in potrošniki na drugi strani.

V sedanjem času primanjkuje povrtnine povsod in celo v znanih obmorskih krajih. Zaradi tega je v času od 12. 1. do 19. 1. 1962 trgovina z veliko težavo nabavila komaj 700 kg salate po povprečni nabavni ceni 250 din za kilogram. (V času od 8. do 14. 1. 1962 je bila v Sloveniji najnižja maloprodajna cena — Celje — Maribor — 250 din za kg. GV, št. 6/62).

Ako k nabavni ceni 250 din za kg pribijemo prevozne stroške, kalo in maloprodajno maržo, je prodajna cena salata 290 din za kilogram. Solata je bila v izložbi in gospodinje so planile. Toda od prodajne mize so se vračale s povešenimi obrazi in brez solate, zaradi sorazmerno visoke cene. Kvaliteta le-te je bila iz dneva v dan slabša. Treba je bilo znižati ceno na 200 din za kg in tako je samo pri tej nabavi trgovina beležila 34.390 din finančne izgube. Komu sedaj pripisati krivdo? Trgovina je grajana, če ni solate, oškodovana, če jo nabavi za vsako ceno.

Pri nabavi tega naglo kvarljivega blaga so številne težave. Potrošniki težav večkrat ne poznajo. Tržna inšpekcija je zahtevna in vztraja na standardnem blagu po predpisih JUS. Prodajalci so se oplašili. Pomočnica K. A. je tehtala jabolka. Kazalec na tehtnici je kazal 1... dkg manj kot treba. »Še jabolko bi bilo preveč«, je mislila sama ob sebi, vzela vrečko in jo pomolila stranki. Pri plačilu ni odštela 1 dkg in ne 2 dkg jabolk po 80 din ali 0,80 din stranki. Stranko je prestregel tržni inšpektor in zaradi slabe vage je bila po njem prodajalka kaznovana na 2000 din kazni. Dokazano je bilo, da je napaka, čeprav majhna, zato je prodajalka prišla tudi v »Novice«.

Neznani pisec citiranega članka je verjetno imel dober namen obdelati slabo založenost našega trga s tem blagom, kar pa s tem člankom ni storil in gre za napačno obveščanje javnega mnenja. Govori o konkurenci, resnici na ljubo pa te konkurence ni. Govori o cenah, ki so že daleč za nami in ne misli, da so se med tem povečali tudi osebni dohodki. Govori o polomu trgovine »Sadje-zelenjava«, čeprav ta nevarnost ne obstaja in je trgovina v zadnjem letu znatno zboljšala preskrbo in postrežbo s tovrstnim domačim in uvoženim blagom. Res, da trgovina finančno ne stoii dobro. Njeno poslovanje je zaradi hitro kvarljivega blaga tvegano in rizkantno. To poslovanje zahteva previdnost, gibčnost in spretnost. Delo je več ali manj težavno. Prodajalci stremijo, da strankam strežejo vljudno in pošteno, tako kakor da bi sami stali onkraj prodajne mize. Njihov zaslužek ni pretiran z ozirom na težo dela, kvalifikacijo in materialno odgovornost je celo nizek, saj znese mesečno povprečje v letu 1961 le 16.463 dinarjev na osebo. Ta trgovina tudi ni mogla nič prispevati v sklade podjetja. Komaj krije svoje poslovne stroške, družbene dajatve in osebne dohodke v navedeni višini. Vendar s tem še ni rečeno, da je zaradi konkurence KZ pred polomom. Narobe. lahko se uvršča med povprečne tovrstne trgovine v Ljubljani in drugih mestnih centrih, tako po založenosti z blagom, kakor po kvaliteti postrežbe. Vprašanje pa je, če KZ upravičeno pripada posredna marža. Ne glede na to pa ni pričakovati, da bi ta problem preskrbe potrošnikov rešila trgovina sama. To je treba reševati tudi skupno z domačimi kmetijskimi proizvajalci, ki so dolžni v tem dati svoj delež, ter računati da bo mesto s sadjem in zelenjavo oskrbljeno vse leto, tudi pozimi, le za uvoz južnega sadja in zelenjave pade odgovornost na trgovino samo.

Pripomba uredništva: Namen članka »Trgovina Sadje-zelenjava zaradi konkurence KZ pred polomom« je bil vspodbuditi razpravo, zakaj je Kočevje včasih nezadostno oskrbljeno s sadjem, zelenjavo in drugimi kmetijskimi proizvodi ter zakaj so vsi kmetijski proizvodi tako dragi in kako bi se dalo urediti, da bi potrošniki prišli do cenenih in kvalitetnih kmetijskih pridlekov. Kakor vidimo, smo delno s svojim člankom uspeli. V razpravi pa naj bi se oglasili še potrošniki, kmetijska zadruga, razni gospodarski strokovnjaki in drugi. Verjetno vsi čutimo, da preskrba s kmetijskimi pridelki šepa. Preskrba se ne bo uredila sama, ampak bo taka, kakršno si bomo organizirali.

Zimski motiv

V ZVEZDNATI NOČI SE JE PLAZILA TEMNA SENCA ZA GARAŽAMI PODJETJA »AVTO«. JO BO ČUVAJ OPAZIL? URA JE 21.55. SENCA JE ZMETALA ZA GARAŽAMI NA KUP NEKAJ LESA IN AVTOMOBILSKIH GUM TER VSE SKUPAJ ZAŽGALA, NAKAR JE SPET NESLIŠNO IZGINILA.

OB 22. URI JE ZAGORELO. PLAMEN JE POSTAJAL VSE VIŠJI IN ŽE SO LETELE POD NEBO ISKRE. ČUVAJ (ALI MORDA VRATAR) JE BIL V SVOJI UTICI IN NI NIČ OPAZIL. PO NEKAJ MINUTAH PA JE LE ŠEL GLEDAT PROTI KRAJU POŽARA IN SE NATO POČASI VRNIL V UTICO. DVE SENCI STA SE Z ONE STRANI CESTE PRIBLIŽALI ČUVAJNICI IN OPAZOVALI TER PRISLUŠKOVALI POČETJU ČUVAJA, KI JE PRAVDVIGNIL SLUŠALKO IN TELEFONIRAL:

Halo... je tam požarna bramba?

Ko je dobil odgovor, je nadaljeval:

— Tukaj avtopark. Naše smetišče gori.

Še ni odložil slušalke, že je zatulila sirena:

— uuuuuaaaAAAAAAAaaa

... in še predno je nehala tuliti, že se je oglasila druga, manjša z drvečega avtomobila-cisterne.

— Kje gori? je nekdo vprašal čuvaja z gradbišča Kemične tovarne.

— Tam čez, vse kaže, da pri novih stolpnicah.

Medtem je že prispela cisterna. Sirena na gasilskem domu je nehala tuliti. Slišati je bilo že gasilska povelja:

— ... 2 cevi, dve napadalni skupini. Prva cev ima napad na levi.

Ker sta prišla s cisterno le dva gasilca, se je napad precej zakasnil, saj je cisterna prispela ob 22.08, vodo pa je dala šele ob 22.22.

Na smetišču, kjer je gorelo, je postajalo bolj in bolj živo. Prispeli so gasilci in zijala, na mestu pa je bila že posebna komisija, ki je ocenjevala delo gasilcev. Saj ste menda že uganili, da tokrat ni šlo zares, ampak da je bila to le nočna gasilska vaja. Priprave zanjo so potekale v največji tajnosti, zato se je vse odigravalo, kot da gre zares.

● IZ POSTELJE NA POGORIŠČE

Komaj je prispela na požarišče komisija in nekaj zijal, že sta pritekli tam nekje od garaž dve gasilki, ki sta nosili težak razdelilec, se na deset metrov od ognja ustavili in oddahnili (mimomogrede sta povedali, da ju je dobil alarm v postlelji in ena je dejala, da je pritekla kar brez nogavic). Takoj za njima je hitel mlad (okoli 25 let) gasilec ki je odlično klel, držal roke v žepih in se drl, da ga je bilo slišati daleč naokoli:

— Norci! Ko bo zares gorelo, jim bom pa tisto pokazal! Zaradi njih bi lahko zgorelo pol Kočevja!

Potem se je obregnil ob one, ki so se mučili z napeljevanjem cevi:

— Kar vlecite cevi tja doli proti Kajfežu!

In potem:

— Vsaj podnevi naj bi napravili akcijo!

Nergaču je pritegnil še pionirček-gasilec:

— Samo zafrkavajo nas.

Gasilki, ki sta se že malo oddahnili, sta ju mirili in učili:

— Na takem se učimo. Prav je, da imamo vaje.

Medtem se je cisterna spraznila. Motorka je delovala in gasila je spet le ena cev.

— Vzemite C cevi. Tam in tam je hidrant pa napolnite takoj cisterno! se je glasilo novo povelje.

Prispeli so gasilci iz Šalke vasi in Cvišlerjev, potem iz Rudnika, Stare cerkve in kasneje še iz Livolda. Šoferji iz »Avta« so hodili z rokami v žepih okoli in si privoščili s kakšno kosmato pripombo gasilce in gledalce. Pri hidrantu je nekdo, ki ga je včasih malo zaneslo, tožil:

— Danes je bila nova šipa noter djana pa jo je razbila. Plačala jo boš. Zakaj nisi poiskala ključ? Nove šipe je škoda.

— Burja, bodite tiho. Ključe bi prej poiskali in odprli omarice. Še zdaj nihče ne ve, kje so ključi. To bi morali že pripraviti pred našim prihodom.

Oni, ki ga je včasih malo zaneslo, se kar ni dal ugnati:

— Mi bomo sami pogasili. Kar pojdite. Sem bil včasih pri požarni brambi v Mahovniku, sem skakal na rjuhe...

Na požarišče sta se pripeljala še dva delavca in ena delavka iz Kemične tovarne 4 do 5 km daleč s kolesi. Vidi se, da se zavedajo, da je tovarna njihova in so prišli gasit, medtem ko so mnogi, ki stanujejo bliže, ostali doma.

Še čuvaja »Avta« smo vprašali, zakaj ni skušal gasiti.

— To ni moje delo, je odgovoril. Povedal je, da je dovolj star in da ni več za take stvari ter da je dovolj, da je sporočil gasilcem o požaru.

Po vaji so napravili gasilci v gasilskem domu analizo. Ugotovili so, da se je vaje udeležilo 69 gasilcev. Cisterna je prišla na mesto požara hitro, v akcijo pa je stopila kasno. Pohvaljeni so bili gasilci iz Šalke vasi in Cvišlerjev, ki so prišli prvi od zunanjih na požarišče in so bili zelo disciplinirani. Gasilci iz Rudnika so imeli smolo, saj sta bila kar dva njihova avtomobila pokvarjena. Predno so dobili avtomobil in prišli na požarišče, je od alarma poteklo že 32 minut, pri požaru pa je vsaka minuta dragocena, vredna celo milijone. Razočarali pa so gasilci iz Livolda, ki so prišli kasno (1 uro po alarmu), čeprav je občinska gasilska zveza pričakovala, da bodo oni prvi na požarišču. Na koncu so ugotovili, da bi bile take vaje še potrebne.

OB ROBU

Ribniške iveri

Lansko leto je dobila Ribnica lepo in prijazno lice, za kar so se potrudili vsi Ribničanje.

Letos pa se že opaža zanemarjenost — marsikje.

Vse to so sicer malenkosti, ki so pa vredne, da se zapišejo.

Letos se le tu in tam vidi, da pred hišo pometajo pločnike, ali odkidajo sneg — seveda kar na cesto!

Da bi pa ob poledici pločnike posuli s peskom — kaj pa še?

Če kdo zaradi tega pade in se malo pretrese, ali celo kakšno kost polomi — nič hudega!

Saj je tu rešilni avto! Če že dva meseca prevaža okrog Bukovice in Dan — žage, sekire, krampe in lopate, bo menda tudi ponesrečenca kam odpeljal.

Komunala pa je ob poledici parkrat le posula pota s peskom, čeprav je bil malo bolj debel. Pravega cestarja pa le ne more dobiti na cesto do Opekarne in dalje proti Bukovici in Danam, čeprav je cestar na tej cesti nujno potreben.

Ljudje nekod iščejo delo — tam kjer pa je — ga pa nočejo videti.

Povsod velja pri kino predstavah red, da se začne predstava ob določeni uri.

V Ribnici začnejo ljudje ob določeni uri ko bi se morala predstava že začeti — šele prihajati.

Pri mesarjih je posebna vljudnost. Mesarji počakajo, da se v prodajalni nabere čimveč kupcev — potem začnejo nositi meso na kavle ,tiste, ki jih imajo mesarji v prodajalnah. Če bi to prej opravili — bi bili kupci — prikrajšani. Ne bi namreč videli, kako se meso obeša, sklada in preklada — ter razsekuje. Kaj zato — če so pri tem izgubili pol ure časa, da so dobili meso — saj je delitev dohodka po storilnosti dela.

Sicer pa kaj bi našteval — ko so vse to — malenkosti, ki se ne bo prav gotovo ob njih — noben spotikal.

iks — ipsilon

HUMOR

ROMEO IN JULIJA

Znanka Julija je dobila v zdravilišču sobo v prvem nadstropju. Okna njene sobe so imela rešetke. Ko sem šel mimo, je stala pri oknu in jaz sem jo vprašal:

— Julija, kako bo prišel k vam Romeo, ko imate železne križe na oknih?

— Saj so zadaj stopnice, je pojasnila.

NAPAČNA ZVEZA

Opolnoči je pri župniku zazvonil telefon.

— Prosim, kaj želite? je vprašal župnik.

— Je tam gostila Pri treh rožicah? Ali mi lahko pošljete na dom tri steklenice vina?

— Počakajte trenutek... pazite s kom govorite, tukaj je župnik.

— Župnik? Ali se vam ne zdi čudno, da ste ob tej pozni uri še v gostilni?

»Tisti trenutek prav gotovo ni bil prav nič prijeten,« je prikimal Gray. »Beverly se ni zavedala, česa se je lotila. Navsezadnje bi se prav nič ne čudil, če bi Fergusona kar na lepem našli mrtvega, pa čeprav bi se ne bil sam obtožil umora, ki ga ni imel na vesti, in sicer zato, ker je pravzaprav vedno držal Pollardu zanko na vrat. Mogoče je Beverly zahtevala več kot je Pollard mogel plačati. Če bi to prišlo v liste, bi bilo konec njegove politične kariere, v katero je vložil toliko denarja...«

»No, in jo je ubil,« je zamrmral Zucker. »Seveda sva zdaj pri vsem tem precej ugibala, v resnici je bilo morda še to ali ono drugače. Le ta listina je otipljiva. Bila bi huda obtožba, spretni advokati bi iz tega izbrskali marsikaj.«

»Mislim, da je Pollard razmislil o vsem tem takrat, ko je stal na tisti stezi s praznim samokresom za hrbtom,« je mračno rekel Gray. »Razmislil je o sodni obravnavi, o koncu svoje politične kariere. Odločil se je in dvignil roko s samokresom, ki o njem stražniki niso vedeli, da je prazen. »Celo to je bila ukana, sleparija, prevara,« je še dodal. »No, po svoje se je tudi tako izpovedal.«

Nekaj časa sta nemo strmela v povečano listino na zaslonu, potem pa si je Gray popravil roko v trikotni ruti, privezani okoli vratu, in rekel:

»Kdaj bodo izpustili Eileen? Kako je sprejela novico?«

»Malce bo še morala počakati,« se je nasmehnil kapetan Zucker. »Pravzaprav pa ji najbrž ni prehudo. Ko sem jo zadnjič videl, se je naslanjala na ramo Dana Abela in med jokom govorila, kako je srečna.«

Gray se je nasmehnil predse. Z Eileen bo še vse dobro, je pomislil, mlada je in dovolj prožna, pa voljo kaže, da bi se spremenila. Kaj pa Philip in Zoe? Kdo bi vedel! Nista niti tako mlada niti tako prožna, mogoče niti ne vesta, čemu naj bi spreminjala. Lahko ubereta to, lahko pa tudi drugo pot. Sama se bosta morala odločiti.

»Z Eileen bo še vse dobro,« je glasno rekel, »drugi pa... Možnosti so. To je tudi vse.«

»Možnost nikomur ne uide,« je s poudarkom rekel Zucker.

K O N E C !

Kako dolgo bo še tako?

30. decembra lani sem prejel nekaj nepredvidenih dohodkov in tako — vsaj tisti dan — imel večjo kupno moč. No, in ker je bilo še staro leta sem kupil ženi majhno darilce za dedka Mraza.

Predno sem se vrnil domov, sem se ustavil še v trgovini Špecerija. Tam vedno kupujem. Zelo nabita trgovina je bila. Vendar, ker sem imel malo za kupiti, sem bil še kar hitro postrežen. Naročil sem. Deklica, ki me je stregla je sestavila račun in dejala: »1.660 din prosim; ko boste pa steklenico vrnili, boste dobili nazaj 60 din za vsako steklenico. V redu sem dejal, plačal in odšel.

18. januarja t. l. je poslala žena sina v trgovino, da ji prinese fižol. Ko ga je prinesel je žena ugotovila, da je star in poln mrčesa. Poslala je otroka s fižolom nazaj: »Meso lahko kupim v mesariji!« Vrnil se je z zelo lepim fižolom. Tudi sam sem ga pohvalil pri kosilu.

21. januarja letos smo končno izpraznili tisti dve steklenici. Žena je poslala otroka v trgovino, da bi vrnil steklenici. Povedala mu je še, da bo dobil za vsako steklenico 60 din nazaj. Trgovec mu denarja ni vrnil. Povedal je, da ob nakupu ni računal kavcije za steklenico. Otrok je bil užaljen. Popoldan sem šel sam v trgovino. K meni je prišla prav tista deklica, ki me je 31. decembra lani stregla. Povedal sem ji, po kaj sem prišel. Rekel sem ji, zakaj ni izplačala takoj tistih 120 dinarjev za vrnjene steklenice. Takoj je poklicala »šefa«. Jaz sem ji pa dejal: »Kar midva se pogovoriva saj ste vi mene takrat stregli.« Prišel je šef: »Ja, veste, mi smo vam izdali vino, ne da bi računali tudi kavcijo za steklenici.« Med tem se je deklica odstranila in molčala. Bil sem upravičeno jezen. Nisem hotel več razpravljati, dejal pa sem: »Tov. »Šef«, meni ni za tistih 120 din, vem pa, da to ni pošteno,« in odšel.

Kakšnih posebnih dokazov nimam. Vendar v to trgovino ne bom šel nič več kupovati. V bodoče bom na take stvari pazil. Vem pa, da ni trgovca, ki bi izdal steklenico vina, ne da bi računal tudi kavcije. Moj dokaz zaenkrat je samo ta, da sem olajšan za 120 dinarjev in da imam še danes skomine po tistem fižolu z mesom, ki ga je žena tako poceni dobila in vrnila.

Ko sem bil majhen, sem tudi jaz hodil v trgovino kupovat. To je bilo še v »onih« časih. Vedno, kadar sem šel kupovat, sem dobil kaj »po vrhu«. Zelo rad sem šel v trgovino. Pa bo nekdo rekel: »Ne misli si, da tistega »po vrhu« nisi sam plačal.«

Jaz pa se sedaj vprašam in vprašam tudi vas bralci; kaj pa danes? Kaj mi pa danes vse zaračunajo trgovci v ceni? In tisto po »vrhu«? Za tisto »po vrhu« pa imamo slabo voljo in pokvarjeno kosilo.